

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32,—, polletno
din 16,—, četrtletno din 9,—, ino-
zemstvo din 64,—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Z orožjem prosvete.

JNSarji so med našim ljudstvom politično popolnoma dogospodarili. Ljudstvo jih je vrglo skozi vrata. Ker imajo debelo kožo in kosmato vest, se ravna po primeru judovskega agenta, ki pride, če je bil radi svoje vsiljivosti vržen skozi vrata, pri drugih vratih zopet nazaj. Tako se tudi JNSarji trudijo, da bi se skozi nepolitična vrata vrnili med naše ljudstvo ter prišli do zaupanja med njim. V to svrhu razvijajo zastavo prosvete, da bi pod njo zbrali zlasti mladino. S to zastavo bi po modernem načelu o delitvi dela eni prodirali v mesta in trge ter industrijske kraje, drugi pa v vasi. Razdeljeno delo pa ne pomenja razdeljene fronte.

Ena in ista fronta je: fronta lažisvobodomiselnega in naprednjaškega svetovnega nazora. Zato »Domovina« in »Kmetijski list« poročata v vzajemni slogi o uspehih organizacije OJNS (Omladine JNS) in društev kmetijskih fantov in deklet.

Oba dva JNSarska lista kličeta svoje pristaše na živahnejše prosvetno in vzgojno delo. »Domovina« (18. novembra) piše v poročilu o občnem zboru Zveze kulturnih društev med drugim to-le: »Nasprotniki naprednega kulturnega in prosvetnega dela so napeli vse sile, da bi onemogočili delovanje nacionalnih in naprednih kulturnih delavcev, toda brez uspeha, zakaj prosvetljevanju najširših plasti naroda zvesti delavci so vztrajali v svojem delu in napredni ljudje iz vseh stanov in poklicev na deželi so se tesneje oklenili društev z naprednim programom, ki so včlanjena v zvezi.« JNS »Domovina« se je vmislila v vlogo tata, ki po storjenem činu kliče: »Držite tatu!« JNSarji so ob času svoje diktature napeli vse sile, da bi onemogočili kulturno in prosvetno delo največje ljudsko-prosvetne organizacije v Sloveniji. In ker niso drugače mogli doseči svojega tako srčno zaželjenega kulturno-barbarskega uspeha, so krščansko slovensko prosvetno organizacijo z vsemi njenimi društvi razpustili. In zdaj se ti kulturni zločinci drznejo drugim očitati nasprotovanje kulturnemu in prosvetnemu delu! Kako lažniv je ta očitek, dokazuje izpoved »Domovine«, da so se »napredni ljudje iz vseh stanov in poklicev na deželi tesneje oklenili društev z naprednim programom« in da je »zveza utrdila svoje postojanke«.

»Domovinim« pobratim »Kmetijski list« pa lomi v svoji številki z dne 17. novembra kopje proti slovenski duhovščini, ki jo hoče izriniti iz vaškega občestva. Nekdaj je imela duhovščina, to milostno priznava liberalni kmetijec, zasluge za slovensko ljudstvo. To je bilo v dobi, ko je bil slovenski kmet neomikan. Sedaj pa, ko se je kmet po zaslugi slovenske duhovščine

dvignil na višjo stopnjo izobrazbe, naj bi se duhovnik »nujno vrnil v cerkev«, vse javno življenje pa naj bi prepustil lažiliberalcem in naprednjakom: mesarjem, ki ne izvršujejo svojega poklica ter se nočejo vrniti v mesnico, študentom, ki so skrahirali, elementom, ki so svojčas razvijali rdečo zastavo komunizma, »naprednjaškim« trgovcem, gostilničarjem in advokatom itd. Mesto duhovnika pa bi naj v prosveti zavzemali po načelih »novega vaškega stremljenja« liberalni učitelj in učiteljica. S tem naš slovenski liberalni kmetijec ne izpoveduje nobene nove zahteve »novega vaškega stremljenja«, marveč staro zahtevo framasonstva, ki je od nekdanj odkazovalo liberalnemu učitelju vlogo »protiduhovnika«.

JNS prosvetna fronta v Sloveniji razvija svoje vrste ter kliče v boj. »Domovina« v navedenem članku poziva: »Boj za napredno kulturno misel se mora med Slovenci dobojevati do konca!« »Kmetijski list« pa hoče ustrahovati slovenske duhovnike, da bi se umaknili ne samo s politične-

ga, marveč tudi nepolitičnega bojišča. Kdor se njegovemu pozivu ne uda ter se ne umakne v cerkev, je »trmoglavec«. Zanj odklanjajo liberalni kmetijci »vsako odgovornost za borbe, ki bodo nujne, če zavoljo trmoglavosti kdo ne bo hotel slišati klica, ki ga vsak dan bolj glasno ponavlja naš čas«. Liberalni kmetijski hinavec proglašča svoje zahteve kot zahteve »našega časa«. Sedanji čas zahteva duhovnika, ki med svetom deluje, ne pa takšnega, ki se umakne v samoto nedelavnosti. Liberalci pa dobro vedo, da bi, če bi se duhovnik udal starim pretnjam lažnivega liberalizma, res prišel »naš čas«, to je čas gnilega liberalizma in lažnivega naprednjaštva. In da bi ta čas čim prej prišel, se gosposki in kmetijski JNSarji poslužujejo bolj ko prej prosvete kot sredstva za doseg svojega pravega cilja, ki se glasi: »Pridi vendar naš čas, čas naše vlade!« Spričo teh JNSarskih protiljudskih in protislovenskih nakan bodi naša naloga: Razširimo našo krščansko slovensko prosvetno fronto do zadnjega kraja Slovenije! Bodimo hrabri bojovníki za naše verske in narodne ideale! Bodimo vneti, smotreno in vztrajno delujoči prosvetni delavci!

V NAŠI DRŽAVI

Državni proračun za 1938/39. Finančni minister Dušan Letica je izročil 19. novembra predsedniku skupščine državni proračun za leto 1938/39. Predlog proračuna je uravnotežen in znaša 12.180 milijonov dinarjev. Novi proračun je za 1 milijardo 270 milijonov dinarjev večji nego sedanji. Za ravnovesje v novem proračunu niso predvidene nobene nove davščine in dajatve. Kritje je v povečanih dohodkih, ki so posledica znatnega zboljšanja gospodarskega življenja. Od skupnega povečanja proračuna za 1.270.000.000 odpada ena milijarda na državno gospodarstvo in narodno obrambo. Ostalo povečanje za 270 milijonov obsega že izvršeno povišanje prejemkov državnih uradnikov v višini 140 milijonov, 30 milijonov bo šlo za zboljšanje cest, okrog 12 milijonov za nastavitev 500 novih učiteljev in 150 profesorjev. Za potrebe bolnišnic, zdravstvenih zavodov in za nastavitev okrog 400 zdravnikov in bolničarjev je določenih 15 milijonov, za povzdigo kmetijstva in živinoreje sta vnešena v proračun dva milijona več. Za ostale upravne izdatke je predvideno povečanje skupnih 85 milijonov din.

Slovenska katoliška obitelj kupuje in rabi poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda: Na vsaki pošti samo en dinar

V DRUGIH DRŽAVAH

Druga Tatarescova vlada v Romuniji. Prejšnji ministrski predsednik Tatarescu je sestavil svojo drugo vlado na nekoliko bolj obširni podlagi, kakor je bila prva. V novi vladi so zamenjane nekatere osebnosti. V vlado je pritegnjena z ministrom brez portfelja Jorgova nacionalistična demokratska stranka. Tatarescu je sklenil dalje volilni sporazum z Vajdo Vojevod, ki je disident kmečke stranke, ki jo vodi Maniu. Po izstopu iz kmečke stranke je ustanovil Vajda Vojevod »romunsko fronto«.

Razpust romunskega parlamenta in razpis novih volitev. Romunski parlament je razpuščen z 20. novembrom. Nove volitve za poslansko zbornico bodo 20. decembra, za senat pa 22. decembra. Okrožni odbori in strokovne organizacije bodo izvolile svoje zastopnike v senat 28. in 30. decembra. Nova skupščina in senat se bosta sestala 17. februarja prihodnjega leta.

Spremembe v italijanski vladi. Ostavko je podal italijanski minister za kolonije Lessona. To ministrstvo je prevzel Mussolini. Na novo je ustanovljeno ministrstvo za klirinška plačila in valute.

Odkrita fašistična zarota na Francoskem. Francoski desničarji so pripravljali pod notnim vodstvom velik državni prevrat, ki je bil naperjen proti vladi Ljudske fronte. Namen zarote je bila ustanovitev fašističnega režima v Franciji in priklonitev Francije protikomunistični zvezi. Policija je odkrila podzemeljska betonirana

Krasne ilustrirane poštne dopisnice Sv. Cirila in Metoda so najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pošti samo en dinar

skladišča za orožje in strelivo zarotnikov, ki je bilo ukradeno iz vojaških zalog. Proti zarotnikom se vršijo velikopotezne preiskave in je bilo aretiranih že mnogo zelo uglednih osebnosti. — Nekatera inozemska poročila pa vedo povedati, da so bila najdena skladišča orožja in municije last komunistov. — Najbrž bo pa res, da so imeli orožje pripravljeno i fašisti i komunisti.

Potovanje francoskega zunanjega ministra po osrednji Evropi. Naše poročilo o potovanju francoskega zunanjega ministra Delbosa po osrednji Evropi moramo izpopolniti z dostavkom, da bo ta pot trajala od 2. do 19. decembra. Najprej bo obiskal Varšavo, nato Bukarešto, Beograd in Prago. Povsod se bo pomudil par dni. V Pragi bo najbrž prisostvoval proslavi obletnice ustanovitve čehoslovaške narodne vojske.

Med Nemčijo in Anglijo posreduje angleški državnik. Klic po kolonijah je v Nemčiji vedno močnejši in ga tudi Anglija ne more za bodoče enostavno preslišati. Sploh prevladuje v zadnjem času na Angleškem razumevanje za popolen sporazum med Nemčijo in Anglijo v raznih važnih vprašanjih. Kot mož-spravitelj med obema velesilama je nastopil znameniti angleški državnik lord Halifax. Imenovani Anglež je star 56 let, je že bil večkrat minister, podkralj v Indiji, kjer je ugnal s svojo pametno politiko voditelja indskih nacionalistov Gandhija in je bil radi tega povzdignjen v plemiški stan lorda. Iz Indije se je vrnil leta 1931. Po vrnitvi je bil zopet minister in je sedaj predsednik državnega sveta. V najnovejšem dostojanstvu je že večkrat zastopal ministrskega predsednika in zunanjega ministra, ker uživa popolno zaupanje obeh. Lord Halifax se je odpeljal 16. novembra v Berlin, kjer si je ogledal mednarodno lovsko razstavo in se je razgovarjal s pruskim ministrskim predsednikom Göringom. Iz Berlina se je odpravil v München in Berchtesgaden k Hitlerju.

Sodišče za pobijanje mednarodnega nasilja. Pod okriljem Društva narodov v Ženevi je bila sklicana in je zaključila 16. novembra svoje delo konferenca za mednarodno pobijanje nasilnosti. Konferenci je predsedoval bivši predsednik belgijske vlade Gaston de Wiart in je bilo na njej zastopanih 35 držav. Sprejeta je bila pogodba, po kateri je dolžnost držav, preprečiti nasilna dejanja, jih kaznovati in si nuditi pri tem medsebojno pomoč. Osnuje se posebno sodišče v Haagu na Nizozemskem. To sodišče, v katerem bo pet sodnikov in pet namestnikov, bo pristojno samo za kazniva teroristična ali nasilna dejanja. Države niso dolžne, da izročajo obdolžene osebe drugim državam, proti katerim je bilo naperjeno nasilno dejanje, temveč imajo le pravico, da izroče obdolženca haaškemu sodišču, ako ga nočejo same soditi. Proti krivcem se bodo uporabljali zakoni države, na katere ozemlju je bilo dejanje izvršeno. Obtoženec si bo lahko izbral zagovornika, iz katere države bo hotel.

Abesinija dobila novega podkralja. Dosedanji podkralj Abesinije in maršal Gra-

ziani je odstopil iz zdravstvenih ozirov kot guverner italijanske vzhodne Afrike in abesinski podkralj. Za njegovega naslednika je imenovan vojvoda d'Aosta, poveljnik letalstva na tržaškem področju.

Konferenca v Bruslju proti Japonski. Poročali smo že, da zborujejo v belgijski prestolici v Bruslju zastopniki devetih držav, katere so podpisale leta 1922 pogodbo o nedotakljivosti mej Kitajske. Na tej konferenci nista zastopani Japonska in pa Nemčija. Bruseljska konferenca je predložila zadnje dni v glasovanje deklaracijo o sporu med Kitajsko in Japonsko. V deklaraciji je podčrtana obsodba Japonske, ki je odklonila mirno poravnavo spora na Daljnem vzhodu. Proti deklaraciji je glasovala Italija, Norveška, Švedska in Danska pa so se vzdržale glasovanja, ker nimajo nikakih neposrednih političnih interesov na Daljnem vzhodu. Ostra obsodba Japonske, katero vsebuje resolucija bruseljske kondference, je v japonski prestolici Tokio izzvala veliko ogorčenje. Japonski poslanci so koj po zaznanju obsodbe sklicali zborovanje vseh članov parlamenta. Ob tej priliki je prišlo do resolucije, v kateri je izražena zahteva po odpovedi zgoraj omenjene pogodbe devetih držav o nedotakljivosti kitajskih mej.

Pomen obiska belgijskega kralja na Angleškem. Belgijski kralj Leopold se je pripeljal 16. novembra s parnikom v Doover. V pristanišču ga je sprejel vojvoda Gloucesterski v družbi belgijskega londonskega poslanika. Iz Doovra se je odpeljal kralj s posebnim vlakom v London. Po izstopu iz vlaka so ga pozdravili: angleški kralj Jurij, predsednik angleške vlade Chamberlain, notranji minister Hoare, civilni in vojaški dom angleškega kralja in razne druge znamenite osebnosti. Po pozdravih sta sedla kralja in vojvoda Gloucesterski v avto, kateremu so sledili še štirje vozovi v spremstvu oddelka konjeniške garde. Angleške množice so belgijskega vladarja navdušeno pozdravljale. Kralj Leopold je ostal v Londonu štiri dni in je imel sestanke ter razgovore z angleškimi vodilnimi politiki. Glavna točka na programu londonskega obiska belgijskega kralja so bile nemške zahteve po kolonijah. Belgijci so pripravljene prepustiti Nemcem pod gotovimi pogoji one afriške kolonije, ki so pripadale Nemčiji že pred svetovno vojno. Odločno pa je Belgija proti temu, da bi stegnila Nemčija svoje roke po onih belgijskih kolonijah, katere so bile osvojene in so ji pripadle pod vladno kralja Leopolda II.

Novice iz španske državljanske vojne.

Ruski sovjeti za priznanje vojne pravice generalu Francu

Londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve se je postavil na stališče, da se prizna obema taboroma na Španskem vojna pravica, kakor hitro se bo pokazalo, da zapuščajo prostovoljci iz tujih držav španska tla. Zastopnik sovjetske Rusije je bil odločno proti, da bi se priznala Francovim nacionalistom vojna pravica. Dne 16. novembra pa se je londonski odbor zopet sestel po daljšem odmoru. Na tem sestanku je izjavil zastopnik Rusije na naj-

večje presenečenje celotne komisije, da se ruski sovjeti popolnoma strinjajo z angleškim načrtom glede umika prostovoljcev in likvidacije španske državljanske vojne. Z drugimi besedami: Rusija sprejema v celoti angleški načrt, torej tudi tisti odstavek, ki govori o priznanju značaja vojskujočih se držav obema strankama v Španiji.

V rdeči Španiji gospodari komunistična čeka

Ameriška socialistična stranka je poslala Samuela Barona v Valencijo, kjer je sedež rdeče vlade. Jud Baron se je vrnil iz rdeče Španije v Pariz, kjer je izrazil svoje ogorčenje nad tem, kar je doživel med rdečkarji. Njega samega so obdajali pri vsakem koraku špicelni in je bil tudi aretiran, ker so ga dolžili, da širi trockizem. Samuel Baron poudarja iz polnega grla, da vso rdečo Španijo strahuje po ruskem vzorcu komunistična tajna policija ali čeka. Po vseh uradih rdeče Španije je opazil Stalinovo sliko.

Ruski sovjeti ne bodo več podpirali rdečih

Sovjetska ruska vlada je obvestila rdečo vladu v Barceloni, da ji ne more več pošiljati ne orožja in ne vojakov, ker se mora Rusija pripraviti na možnost oboroženega spopada na Daljnem vzhodu.

Tudi Leon Blum je že obupal...

Vodja francoskih socialistov in podpredsednik vlade »ljudske fronte« je na sestanku zaupnikov francoskih socialistov izjavil, da ne gre več vera rdečim španskim voditeljem, ki napovedujejo zmago rdečkarjev v Španiji. Izjavil je, da je stvar rdečkarjev v Španiji tako rekoč izgubljena, zato se je on že razgovarjal in dal navodila odposlancem francoske vlade, ki so odšli v Španijo na razgovore k generalu Francu...

Važna izjava generala Franca

Vodja španskih nacionalistov in zmagovalec v španski državljanski vojni, general Franco, je dal časnikarjem tole važno in za katoliški svet pomenljivo izjavo: »Mi branimo krščansko cerkev, vero in civilizacijo. Zato mora ves katoliški svet podpreti gibanje nacionalistične Španije. Mi smo popolnoma zvesti težnjam za socialno pravico in se v tem pogledu držimo naukov katoliške cerkve, ki pravi: Čim manj bogatinov, pa tudi čim manj siromakov. Nova španska država bo resnična demokracija, v kateri bodo vsi državljani sodelovali pri izvolitvi vlade.«

Dalje je general Franco dodal, da bo nova španska država ukinila vse zakone, ki so prepovedali razne verske ustanove in verski pouk in ki so zaplenili cerkvena imetja ter prepovedali jezuitski red na Španskem. General je tudi izjavil, da bo nova vlada vrnila cerkvi vsa njena posestva in da bo duhovščina mogla svobodno razpolagati z imetjem, ki ji je potrebno za izvrševanje duhovnega poslanstva. Dodal je, da bo vlada poskrbela, da se na vseh vseučiliščih uvede višji verski pouk.

Knjige za zimske večere!

Zahtevajte seznam naše založbe, dobite ga brezplačno! Tam si lahko izberete knjige vseh vrst, zabavne in poučne! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj!

Vsaka slovenska hiša dopisuje na dopisnicah Sv. Cirila in Metoda. — Na vsaki pošti samo en dinar

Japonsko-kitajska vojna.

Japonci na pohodu proti Nankingu

Po japonskih zmagah v Šangaju in po obširni okolici so usmerili Japonci svoj vojni pohod na Nanking, kjer je bil do nedavnega sedež kitajske vlade. Da bodo Japonci kmalu gospodarji v Nankingu, nam najbolj jasno dokazuje spravljane kitajskega zlata na varno. V London je že bilo odpeljane za več milijonov funtov kitajskega zlata. Kitajci bodo poslali večje količine svojega zlata tudi v Ameriko. Dne 16. novembra so že bile prekinjene vse zveze z Nankingom in Sučvom, katerega so povsem razdejale japonske letalske bombe. Vesti, da se bližajo japonske čete z nezadržno silo kitajski prestolici, so preplašile nankinško prebivalstvo, ki beži iz mesta. Vlada je še vztrajala omenjenega dne v Nankingu, iz katerega so odpotovale ta dan oblasti arhive.

Po poročilih od 17. novembra iz Šangaja pa je že bila nankinška vlada na tem, da preseli svoje urade, razen vojnega ministrstva, ki bo še vztrajalo v Nankingu. Ministrstva za zunanje zadeve, za finance in narodno zdravje so se preselila v Hankov, odnosno v Yan, druga ministrstva s senatorji pa v mesto Čunking v pokrajini Sečuen. Mesto Čunking bo proglašeno za prestolico. Odpotovala bodo vsa poslaništva, ki so že poslala svoje podanike v Šangaj na ladjah.

Kitajske čete severozapadno od Šangaja imajo povelje, da morajo zadrževati prodirajoče Japonce, da bodo kitajske tehnične čete izpopolnile utrdbe nove obrambne črte, ki se razsteza 20 km jugovzhodno od Nankinga. Okoli mesta Nanking samega grade strelske jarke, katere utrjujejo po najbolj modernih načelih. Pričakujejo, da bo tu ena največjih bitk, odkar so izbruhile sovražnosti med Japonsko in Kitajsko. Japonci pošiljajo neprestano nove čete v Šangaj. Računajo, da šteje sveža japonska vojska, ki bo vsak čas na potu proti Nankingu, nad četrto milijona vojakov.

S severno-kitajskega bojišča

Na severnem Kitajskem se bijejo boji v pokrajini Šantung. Japonske prednje straže so bile 16. novembra samo neznatno oddaljene od šantunske prestolice Tinan. Japonci prodirajo v osrednje province Šantung v dveh kolonah, ki se pomikata vzdolž železniške proge Tiencin—Tukov in bosta kmalu pri Rumeni reki, preko katere so Kitajci že razstrelili železniški most, ki je dolg 1250 metrov.

Proti trdi stolici in hemoroidom, spremljanim s pritiskom krvi, močnim utripanjem srca, glavoboru, je naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica že davno preskušeno domače sredstvo.

Prava

FRANZ - JOSEFOVA

voda deluje milo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Nemoralna slika. Škof na otoku Krku g. dr. Josip Srebrnič je poslal 4. novembra Sokolskemu društvu na Rabu z ozirom na sliko, objavljeno v »Sokolskem glasniku«, naslednje pismo: »Zadnja številka Sokolskega glasnika prinaša sliko pod naslovom 'Naraščajnice Sokolskega društva Rab'. Slika, kakor tudi vse slične, ki se v Sokolskem glasniku zadnji čas vedno bolj pogosto objavljajo, so vsled nagote pravo izzivanje za vsakega, ki kaj drži do krščanske morale v javnosti in posebej do krščanske vzgoje naše dobre ženske mladine. Ker spada na sliko predstavljena mladina v Rab v krški škofiji, kjer je domače prebivalstvo svoje častite krščanske navade v vedenju, nošnji in nastopu vedno visoko spoštovalo ter jih tudi danes spoštuje, smatram za svojo sveto dolžnost, da najodločnejše protestiram zoper poguben način vzgoje ženske mladine, ki ga hoče Sokolsko društvo Rab na svojem področju uvesti. Ta način hudo žali in spodkopava krščansko sramežljivost, ki je eden izmed temeljnih pogojev za čistost duše in srca. Slika 'Naraščajnice Sokolskega društva Rab' predstavlja pred vso javnostjo takšne načine nastopa, ki so protivni krščanski nauku, da mora biti človeško telo hram in nosilec božji. Take načine obsojam iz dna duše ter bom vse potrebno storil, da bodo med našim katoliškim ljudstvom žigosani kot nekulturni in sramotni. Niso nič drugega kot import brezverskega tujstva in del tistih vzgojnih sestavov, ki ne spoštujejo ne v celoti ne v podrobnostih božji in krščanski zakon. V te vzgojne sestave tudi spadajo metode, ki zavestno ali nezavestno gazi in rušijo dekliško sramežljivost, katera je najodličnejša vrlina krščanskih deklet v našem narodu.«

Propovednik nemške čistokrvnosti. To je gospod Rosenberg, eden izmed glavnih idejnih voditeljev nemškega narodnega socializma, proglašen od samega g. Hitlerja za preroka narodno-socialistične stranke. Rosenberg je zagrizen nasprotnik krščanstva, zlasti katoliškega, ter propoveduje neko nemško religijo, ki izvira iz čistokrvne nemške rase. Gorak je tudi židom,

BATERIJE CROATIA

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica

IVAN PASPA I SINOV
ZAGREB, KOTURAŠKA 69

o katerih je nedavno v svojem govoru v radiu izjavil, da so se vedno postavljali na čelo tistih množic, ki so težile za rušenjem in uničenjem evropske civilizacije. Pričakovati bi torej bilo, da je ta goreči propovednik poganskega plemenskega nauka v resnici tudi čistokrvni Nемец po svojem pokolenju. Pa ni tako. Dr. Oton Luv, ravnatelj državnega arhiva v Revalu (v Estoniji), in Franc Szell, novinar v Kausasu (v Litvi), sta zbrala dokaze, da je Rosenberg potomec slovansko-romansko-mongolsko-židovske mešanice. Njegov ded Martin Rosenberg je bil po pokolenju Slovan iz Litve, mati Šarlotta Siré je bila Francozinja, oče njegove stare matere je bil Mongol, stara mati njegovega drugega deda je bila židinja. Novinar Szell je poslal te dokaze nemškemu ministrom Göringu, Göbelsu, Neurathu in Fricku z izjavo, da je pripravljen nastopiti dokaz resnice pred katerikoli sodiščem. Če bi se preiskali tudi drugi voditelji nemškega narodnega socializma na kri, bi se ugotovile marsikatera zanimivost.

Razsvetljenje zakonodavcev. V velempetu Los Angeles v Severni Ameriki se je zbralo nad 40.000 ljudi na kongres, ki je razpravljalo o pereh zadevah sodobnosti. Na kongresu so tudi govorili škofje. Jako lep govor, ki je zbudil splošno pozornost in odobravanje, je imel nadškof Cantwell. V njem je med drugim obravnaval vprašanje zakonov in zakonskih odredb, ki jih zadnji čas izdajajo razne države zlasti na socialnem področju. Ti zakoni niso vsi dobri. Zato je nadškof pozval ljudstvo, naj moli, da bi Bog razsvetlil tiste, ki izdajajo zakone predvsem v socialnih zadevah. Veliko je tvarnih dobrin na svetu, ki jih je Bog dal za vse ljudi, veliko je blaga in bogastva, razdelitev pa je slaba. Dobri socialni zakoni naj skrbijo za boljšo razdelitev tvarnih dobrin in boljšo ureditev človeške družbe.

NOVICE

Frančiškanski katehet umrl

V frančiškanskem samostanu Matere milosti v Mariboru je preminul 18. novembra po daljšem bolehanju g. p. Anton Avbelj, katehet, pridigar in spovednik. Rodil se je v Ljubljani leta 1889 kot sin železniškega nadsprevednika. Eden od njegovih bratov je umrl leta 1928 v naporni službi frančiškanskega misijonarja na Kitajskem. Dve sestre sta bili učiteljici. Letos aprila mu je umrla sestra Ivanka in ta smrt je hudo potrla blagopokojnega, ki je prejel mašniško posvečenje leta 1912. Po končanem bogoslovju je bil eno leto katehet v Mariboru, nato eno leto v ljubljanskem Marijanišču, eno leto v Novem me-

stu in od tedaj neprestano do svoje mnogo prezgodnje smrti na deških šolah v Mariboru. Pri mladini je bil zelo priljubljen, samostanski družini je bil dober tovariš. Požrtvovalno je bil na delu kot spovednik, pridigar in 15 let je vodil Marijino družbo za gospe. Pogreb se je vršil zadnjo soboto popoldne iz frančiškanske bazilike na pobreško pokopališče. Pogrebne obrede v cerkvi je opravil škof dr. I. Tomažič, ki se je tudi v ganljivem govoru poslovil od rajnega. Po žalostinkah, katere so odpeli bogoslovci, se je pomaknil izredno dolg spreved iz cerkve na frančiškansko pokopališče. Pogreb je vodil g. p. dr. Heric, frančiškanski provincijal, ob asistenci g. župnika p. Valerijana in gvardijana od Sv. Trojice. Na pokopališču je govoril slovo v imenu učiteljstva in učencev g. učitelj Ramšak. — Blagi in dolgoletni vzgojitelj mladine, uživaj večno plačilo, samostanski družini naše sožalje!

Mlad g. kaplan umrl. Kapi je podlegel v Ljubnem v Savinjski dolini tamošnji g. kaplan Franc Murko. Rodil se je pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 7. oktobra 1906. Mašniško posvečenje je prejel leta 1933. Kaplan je bil na Bizeljskem, odkoder je prišel na Ljubno, kjer ga je v najlepši dobi zadela nenadna smrt. Rajni je bil goreč duhovnik in se je veselil na obeh kaplanijah obče priljubljenosti. Ohranimo mnogo prezgodaj umrlega gospoda v trajnem spominu in v molitvah!

Nenadna smrt znanega politika in javnega delavca. Na Mirju v Ljubljani je nenadoma umrl v svoji vili v starosti 57 let g. Albin Prepeluh. Na Slov. štajerskem je postal znan, ko je izdajal »Avtonomista«, katerega je prekrstil pozneje v »Slov. republikanca«. Pokoj njegovi duši!

Slovitemu skladatelju Antonu Foersterju je postavila Glasbena Matica v Ljubljani ob stoletnici njegovega rojstva spomenik.

Nesreče.

Nesreča na cesti. Franc Druzovič, 23 letni posestrikov sin od Sv. Trojice v Slov. goricah, je spodrsnil na zledeneli cesti in zašel z levo nogo med kolesa voza. Prepe-

ljali so ga v mariborsko bolnišnico z odprtim zlomom leve noge.

Smrt hlapca pod vozom. Konrad Kodrič, 26 letni hlapec pri posestniku Jakobu To-

ličiču v Pivoli, v župniji Slivnica pri Mariboru, je peljal s hočkega Pohorja z drvmi naložen voz. Voz se je v kotanji nagnil, prevrnil na hlapca, katerega so potegnili izpod voza že mrtvega.

Trije poškodovani vsled igračkanja z orožjem. Franc Kučanda, 18 letni kočarjev sin na Proseniškem pri št. Jurju ob juž. žel., se je po neprevidnem ravnanju s puško obstrelil po desni strani glave. — Jager Stanko, sedlar z Ljubnega v Savinjski dolini, je prislomil na povratku z lova puško k steni pri posestniku Dežmanu na Savini. Kmalu sta opazila orožje Dežmanova sina, 15 letni Martin in 10 letni Alojzij. Puška se je vsled neprevidnega prijemanja sprožila in naboj je zadal Alojzija v trebuh, Martinu pa je razdrobil tri prste na desnici. Poškodovani neprevidneži se zdravijo v celjski bolnišnici.

Triletni otrok podlegel opeklina. V Ravnah pri Šoštanju se je približala pri posestniku Goršeku triletna hčerkica Anica preveč zakurjenemu štedilniku. Deklici se je vnela oblekca in je dobila tako hude opekline, da jim je podlegla.

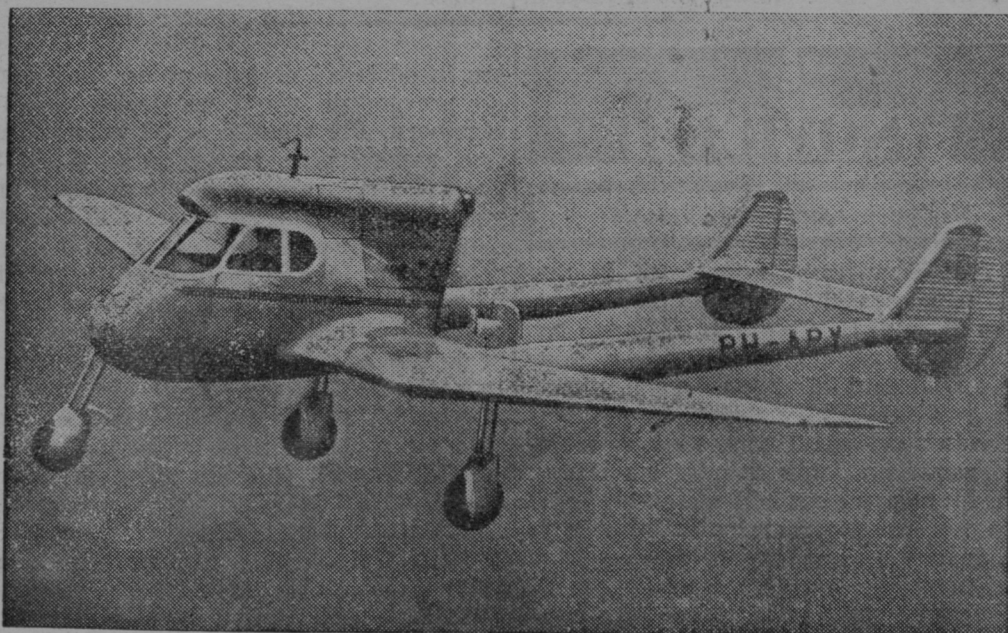
Transmisija ga potegnila pod kolo. V Rikoncah v občini Dobova pri Brežicah se

Kitajsko prebivalstvo mora pozdravljati zmagovite Japonce z belimi zastavami.

Veselje japonskega vojaštva radi zasedbe kolodvora v šangaju.

Ameriško letalo s tremi kolesi. Tretje kolo je spredaj in bi naj preprečilo nesreče pri pristankih.

je zgodila v mlinu mlinarja in posestnika Mihe Hotka huda nesreča. Jože Jerjevič, 35 letni dvinarski pomočnik v mlinu in oče štirih nepreskrbljenih otrok, je hotel sneti gonilni jermen. Jermen je Jerjeviča zagrabil in ga potegnil pod kolo. Zlomilo mu je nogo pod kolenom in imajo zdravniki v bolnišnici v Brežicah malo upanja, da bi ga ohranili pri življenju.

Nenadna smrt zadela mizarskega pomočnika. Jože Mali, 20 letni mizarski pomočnik iz Črnuč, je bil zaposlen pri mizarski zadrugi v Ljubljani. Ko je hotel prenesti prenosno električno svetilko, ga je najbrž pri iztikanju svetilke oplazil električni tok. Mali se je električnega sunka tako prestrašil, da ga je zadela srčna kap.

Otrok — živa baklja. V Ciglanci pri Zagorju ob Savi se je približala preveč odprtemu štedilniku šestletna posestnikova hčerkica Rozika Odlazek. Otroku se je vžgala obleka in naenkrat je bil živa baklja in je dobil tako hude opekline, da jim je podlegel čez par dni.

Mlad delavec hudo ponesrečil. Na Jesenicah je hudo ponesrečil mlad delavec Milan Novak, ki je bil pred kratkim sprejet v tovarno. Imenovani je pleskal ogrodje pražarne. Pod njim se je zlomila deska, na kateri je stal. Padel je 8 m globoko na betonska tla in obležal z notranjimi poškodbami in z zlomljeno nogo.

Vlak smrtno povozil posestnika. V Bohinjski Bistrici je povozil brzovlak Jožefa Arha, posestnika iz Bitenj. Kolesje mu je odtrgalo nogo, ga vleklo nekaj časa naprej in ga pognalo skozi ograjo mosta na tla, kjer je obležal mrtev s prebito lobanjo.

Požarna nesreča. Pri Sv. Duhu nad Dragogradom je uničil ogenj posestniku Antonu Mavriču 50.000 din vredno domačijo.

LETALSKI POPOTNIKI ZGORELI

Kako se je zgodila nesreča?

Trimotorno potniško letalo belgijske družbe na liniji München—Bruselj—London je zadela blizu belgijskega obmorskega mesta Ostende strašna nesreča. Radi meglenega vremena je sklenil pilot, da ne

bo pristal v Bruslju, v glavnem belgijskem mestu, ampak bo vzel v Stenu še dva popotnika. Ker je bila megla zelo gosta, se je končno le odločil za pristanek. V višini 20 metrov je zagledal pred seboj dimnik neke tovarne in je bilo trčenje neizogibno. Letalu se je odlomilo pri zadetku ob dimnik levo krilo in je padlo na dvorišče tovarne. Nastala je strahovita eksplozija, iz letala so švignili plameni, ki so uničili letalo do kovinastega ogrodja. Delavci iz tovarne so prihiteli na pomoč in so skušali rešiti popotnike, a se je ogenj tako naglo razplamtel, da ni mogel nikdo blizu. Ko so pogasili gasilci ogenj, so našli 11 zogle-

nelih trupel. V letalu je bilo osem popotnikov in trije člani posadke.

Med smrtno ponesrečenimi bivša nemška vladarska rodbina

Med smrtno ponesrečenimi popotniki je bivša nemška vladarska družina velikega vojvode Hesenskega, in sicer: veliki vojvoda Jurij, njegova žena, bivša princesa Cecilija grška, ki je sestrična vojvodinje Kentske, dva njuna otroka in vojvodova mati. Nemška bivša vladarska rodbina je potovala v London na poroko vojvodovega brata kneza Ludvika Hessenskega, ki je vojaški zastopnik pri nemškem posla-

Kaj je
»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti revmatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

Ženska — župan v Angliji

Slovito mesto Windsor, kjer stoji tudi grad angleških kraljev, si je prvič v svoji zgodovini izvolilo žensko za župana. Je to gospa F. Carteret Careyeva, vdova po nekem generalu. Gospa Careyeva je bila že od leta 1925 članica windsorskega mestnega sveta.

Mussolini odlikoval Hitlerja z najbolj častnim naslovom

Mussolinija so v Nemčiji imenovali za častnega polkovnika nekega tamkajšnjega polka, v zameno pa je tudi Mussolini imenoval Hitlerja za častnega desetnika italijanske vojske. Kdor misli, da je ta častni desetnik le majhna odškod-

Zakopano zlato. 6

Rozika je stisnila pesti.

»Ali — ali bo Ivan tudi zraven nočoj?« je vprašala s hripavim glasom.

Delavci so se spogledali: A tako! Saj ne more vedeti! Ne, Ivana ne bo zraven, ta je bil prejšnjo soboto odpuščen: zaradi nemarnosti in vedne pijanosti...

Tako torej!

Rozika se še zavedela ni, kdaj je ostala sama. V temni kuhinji je čepela in strmela v svetlo liso, ki jo je začrtal mesec na podu.

Tedajci je švignila senca mimo okna in koj nato je rahlo potrkalo.

Rozika je planila pokonci. Pred oknom je stal Ivan.

Vendar!

Od veselja bi bila najrajši zavpila. Ivan pa je položil prst na usta in ji pomignil.

Roziko je kar neslo! Zaprla je sprednje duri, pogledala v sobo, kjer je oče za mizo spal, ogrnila se je z volneno ruto, poiskala zavoj in se splazila pri zadnjih vratih na plano.

»Ali si prinesla tisto reč?« je zašepetal Ivan. Jezik mu ni bil čisto trden.

»Tukaj je!«

Spet se je napil, si je mislila; menda se ne bo zgodila kaka nesreča.

A, kaj! Vajen je pijače in dinamita — odlagati pa ni več kam.

Naglo sta odšla čez travnik, potem za potokom in v hrib proti kapelici. Steza je bila na nekaterih krajih razmočena; prelezla pa sta jo brez težav.

»Ti ostani zdaj tu,« je velel Ivan, ko sta bila gori; »ženske niso za kaj takega. Vse sem si ogledal in vem, kje je treba. Razpoka je taka, da bolja biti ne more. Noter s to prismodo in vžigalico na vrvcu — pa bo!«

»Glej, da se dovolj daleč umakneš,« ga je Rozika opominjala; bila je prav zadovoljna, da ji ni treba biti zraven.

Ivan se je lahkomiščno zasmel.

»Saj ni tako nevarno.«

Ta hip se je oglasil prvi bobneči strel od nove ceste pod Martincem.

»Hudirja,« je poslušnil Ivan, »ti so se danes pa na moč lotili! Tem bolje! Tem manj se bo čulo, če bo tu tudi malo poknilo.«

»Ti! Koj ko pokne, lahko prideš in stopiš v tisti hodnik pod zemljo,« je dejal Ivan samozavestno in je šel.

Rozika je sedla na prag kapelice, roki je sklenila okoli kolena in napeto čakala... —

ništvu v Londonu. Ta se je hotel 17. novembra poročiti z Margareto Campbell-Geddes, potomko znane angleške plemiške rodbine. Hessensko vojvodsko obitelj sta spremljala baron Riedesel ter gospa Hahnova.

Na londonskem letališču Croydonu je pričakoval svoje sorodnike knez Ludovik Hessenski. Namesto sorodstva je prejel grozno novico, ki je hudo zadelo vso angleško in evropsko javnost. — Poroka je bila radi te nesreče izvršena v največji tišini.

Razne novice.

Autobusna zveza Maribor—Slov. Bistrica. Kakor smo že poročali, je mestni avtobusni promet vpeljal na progi Maribor—Slov. Bistrica posebno avtobusno zvezo po sledečem voznem redu: odhod iz Maribora ob 12.45, 18.30 in 23.30; odhod iz Bistrice ob: 6.40, 14.00 in 19.30. Avtobus obratuje redno vsak dan poleg dosedanjega avtobusa Maribor—Celje. Ker so direktni avtobusi Maribor—Celje skoraj vedno prenapolnjeni, opozarjamo popotnike med Mariborom in Slov. Bistrico, naj se poslužujejo v prvi vrsti novega avtobusa, ker bodo direktni vozovi sprejemali popotnike med Bistrico in Mariborom le, ako bo dovolj prostora. Posebno jutranji avtobus, ki pride v Maribor ob 7.30, je ugodnejši od direktnega iz Celja, ki pride šele ob 8.30. Starše dijakov, ki študirajo v Mariboru, opozarjamo na to, da imajo z novim avtobusom zelo ugodno zvezo ter lahko obiskujejo šolo od doma, ne da bi jim bilo treba stanovati v mestu.

Molitev v spravo za bogokletje na lepih podobah objavljena se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila. Cena je 28 din za 100 komadov. Priporočamo čč. župnim uradom, da si isto naročijo!

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za kirurgijo **Dr. Černič.** 964

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10—12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdanj. 1447

Širite „Slov. gospodarja“!

Ravno tedaj, ko je na stolpu udarila ednajst, je šel Tine še enkrat v hlev: krava je imela, pa ni bilo vse tako, kakor bi moralo biti.

Zunaj pod Martincem je spet pokalo — čuj četrtri strel ... bum — in že petič ... Moj Bog, kaj je to? ... V tem hipu je tako treščilo, da so vsa okna zašklopotala.

To ne more biti pod Martincem! Tedaj —

Tine je začutil, da se mu lasje ježijo:

Ali bi Rozika res mogla biti tako zmešana, da bi bila šla sama —?!

Ali vtem je Tinetu na mah pretrgalo vse njegove misli. S hriba dol je jelo votlo bobneti, potem ječati in pokati ... in zdaj ... zdaj se je zamajal ves hrib ... Ježeš in Marija, saj to je prav nad Ožboltovo hišico ...

Anica, Anica, ti, ljubi Bog, za božjo voljo!

Tine je odhitel, kar so ga nesle noge.

Anica, Anica ... Kamenje hrušči, cele klade se valijo navzdol in odskakujejo v divjem diru ... ves breg se udara in ruši in pogreza na Ožboltovo hišico.

Tine je zakrilil z rokami, kakor da bi hotel goro zadržati ... ne ... ne! Drvarnice in hleva ni več. Zemlja ju je pomedla in zakrila.

Ko se je Tine vrgel na duri Ožboltove kočje, je ndirajoči se hrib pravkar zadel v zid na drugi strani in ga podrli ... vse se je streslo, zamajalo, zaškripalo ... Tinetu se vrtijo ognjeni obroči pred očmi ...

Obžalovanja vredni slučajji.

Ob državni meji se vrgel pod vlak. Na železniškem prelazu pri Laafeldu na levem bregu Mure, tik za državno mejo, so našli ljudje, ki so šli na sejem v Gornjo Radgono, strašno razmesarjeno truplo, kojega glava je ležala daleč proč. Na kraj strašne najdbe poklicani orožniki so ugotovili, da gre za 35 letnega čevljarja Romana Vogroli iz Radgone. Vogroliju je umrla pred kratkim žena, kar ga je toliko pretreslo, da se je vdal pijači in je v takem stanju zablodil pod vlak. Zapušča maledga otroka.

Orožniki prijeli nevarnega vlomilca in tatu. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je padel orožnikom v roke 22 letni Ciril Zavec, ki je bil kljub mladosti nevaren tat in vlomilec. Posestniku Janezu Tušku v Podgoricah je izmaknil 2600 din. Po Mariboru in okolici je pokradel precej denarja in novo kolo, katero so našli orožniki skrito na polju v koruznici.

Vlom v gospodarsko poslopje. V Vrhovem dolu pri Limbušu je bilo vlomljeno v gospodarsko poslopje oskrbnika Henrika Schigert. Storilci so odnesli 30 kur in 100 kilogramov jabolk.

Ni se dolgo veselil prostosti. V št. Lenartu v Slov. goricah je bil zaprt radi tatvin Jožef Svenšek iz Trtkove. Jetniški čuvaj mu je nadjal železne okove, ker v zaporni celici ni dal miru. Svenšek je kljub okovom prekopal zid in pobegnil. Kmalu po pobegu so ga prijeli orožniki, a je že bil brez okovov, katere mu je prepilil neki posestnik v Ženjaku. Radi tega pride pred sodišče tudi ta posestnik.

Kdo je morilec? Zadnjič smo prav kratko poročali, da je v Kozjem zaklal hlapec svojo delodajalko, ugledno gospo in posestnico Ano Vertovšekovo, vdovo po nedavno umrlem sodnem oficialu. Pri Vertovškovi uslužbeni hlapec se piše Franc Zalokar, doma je iz Košnice v župniji Prevorje in je star 30 let. Pred krvavim dejanjem je popival po kozjanskih gostilnah. Ob dveh popoldne se je vrnil, gospa mu

je dala kosilo, katero je pojedel. Nato je stopil h gospe in zahteval od nje denarja. Ker zahtevanega ni dobil in ga je gospa še prosila, naj lepo ostane doma in opravi živino, jo je zabodel pijančevanju vdana huda dvakrat v vrat, v desno roko in v levo stran prs tik nad srcem. Ko se je gospa smrtnonevarno ranjena zgrudila, je vzel Zalokar dva bankovca po 500 din, zaklenil sobo, vzel ključ od hišnih vrat in od shrambe ter je pobegnil v smeri proti Pilštajnu. Morilec je popival in razmetaval denar v krčmi v Lesičnem, odpeljal se je z voznikom na Prevorje, kjer je nadaljeval s pijančevanjem. Orožniki so bili koj za njim, a jim je pobegnil do gozda Plešivec pri Žusmu. Tam ga je prijel lovski čuvaj Miha Jazbinšek kljub temu, da se je tolovaj branil z nožem. Gospa Vertovšekova je podlegla smrtnonevarnim poškodbam. V Kozje pripeljanega morilca bi bili upravičeno razljuteni ljudje linčali, da ga niso ubranili orožniki. Morilec se je pri zaslišanju na sodišču v Kozjem izgovarjal na zmešanost v popolni pijanosti. Iz Kozjega je bil odveden v Celje in predan v zapor okrožnega sodišča.

Vlom v žago. V noči je bilo vlomljeno v žago v Zajosnovniku pri Motniku, ki je last posestnika Gregorja Konška s Trojan. Vlomilci so odnesli pet gonilnih jermenov, dolgih po 11, 9 in 6 metrov, ter še nekaj drugih predmetov in obleko žagarju. Škoda znaša 3500 din.

Dvakrat udaril z ušesom sekire mater 12 otrok. V Ljubljani v Frankopanski ulici je udaril z ušesom sekire dvakrat po glavi 63 letno Avguštino Smerkoljevo, mater 12 otrok, 30 letni brezposelni delavec Zdravko Kariž, rodom iz Trsta, italijanski državljan in delomrnez. Kariž je zahajal večkrat k Smerkoljevim, ker je bil z gospo v svaštvu in ga je ta podpirala. Pred napadom je prosil gospo za skodelico, iz katere se je napil vode. Ko je vrnil skodelo, je rekel: »Hvala!« in je že tudi istočasno zamahnil s sekiro. Udarjeno so oddali v bolnišnico, napadalec se je sam javil policiji.

Anica ... Od znotraj je nekdo odpahnil duri. Ožbolt se je zaletel čez prag, bil je blede ko stena, bos, v samih hlačah. Na rokah mu je visela ženska.

Zastrmel je v Tineta, kakor da je ob pamet.

»Mati mi je omedlela,« je zasopel in se opotekel mimo njega. Tine je zagrabil in odnesel ženo nekaj korakov v stran.

»Anica?« je hotel krikniti, pa je komaj zahropel.

Položil je mater na trato zraven ceste.

»Kje je Anica?«

Ožbolt je blodil z očmi.

»Zadaj v izbi,« je zamomljal.

O Bog, usmili se vendar!

Tine je bil čisto tiho. Ne glasu ne bi bil spravil iz sebe.

Prvi vaščani so prihajali. Odnesli so mater dol h Gradišniku.

Hrib se je ustavil. Da, ustavil se je. V ubogo Ožboltovo hišico se je zajedel in jo nasul z zemljo in pečevjem, potem pa obstal.

Zadaj v izbi pa spi Anica ...

»Krampe, lopate!« je zavpil Tine. Najbližjemu je maknil neko orodje iz rok in planil v hišo.

Stopnice so stale pokonci, zadaj je bilo vse zasukano. Skočil je s kupa na drugo stran. Ta soba je bila prazna. Pri drugi so vrata zadelana, ni jih mogče odpreti. Tine je udaril s cepinom in jih raz-

nina za častnega polkovnika, se moti. Sam Napoleon je nekoč sprejel nekoč naslov takšnega desetnika, ki ga je prevzela tudi Italija. Ta naslov je imel kralj Viktor Emanuel II., danes ga nosijo Mussolini in zelo redki zaslužni Italijani. Hitler je prvi inozemec, ki so ga imenovali za italijanskega častnega desetnika.

V višino 30.000 metrov

Znani stratosferni (izrednovišinski) letalec prof. Piccard pripravlja na pomlad 1938 nov polet v stratosfero. Doseči namerava tedaj višino 30.000 metrov. V tej višini znaša temperatura 55 stopinj Celzija pod ničlo. Sonce je jeklenomodre barve, nebo pa temno kakor ponoči in

Orožniki prijeli strahovalca Dolenjske. Parkrat smo že poročali o dolenjskem tolovaju Jožefu Urbanču, ki je po pobegu iz kaznilnice v Nišu strašil po Dolenjskem, kjer je kradel denar in kar mu je prišlo pod prste. Spretno in srečno se je izmikal orožnikom, ki so mu bili za petami. Na Martinovo nedeljo ga je izsledila orožniška patrolja na Trški gori pri Krškem, kjer je veselo prepeval z nekim tovarišem. Na pobegu pred orožniki je bil zadet od krogle v členek desne noge. Kljub hudi obstrelitvi in pod zaščito teme je zginil orožnikom spred oči v goščo. Od tam se je priplazil v vas Pristavo pri Kostanjevici. Potegnil se je na kozolec, se zakopal v seno in si je hotel zdraviti z jodoformom rano. Dne 18. novembra so dognali orožniki, da mora biti ropar v vasi Pristava in so se približali kozolcu, na katerem je ležal. Nenaden duh po jodoformu je pokazal orožnikom sled na senik, kjer so našli Urbanča. Pri pogledu na orožnike se je razbojnik predal brez odpora. Orožnika sta odpeljala vklenjenega strahovalca Dolenjske na vozu v Kostanjevico, kjer mu je obvezal zdravnik rano. Po zaslišanju v Kostanjevici je bil Urbanč predan v zapore novomeškega okrožnega sodišča. Jože Urbanč se je rodil leta 1906 v Mrtvičah in je pristojen v Leskovec pri Krškem. Radi vlomov in tatvin je že bil večkrat obsojen. V Nišu v Srbiji je v tamošnji kaznilnici prestajal 10 letno kazen. Po uspelem pobegu se je po dolgih ovinkih priključil v svojo domovino na Dolenjsko in pričel vlamljati ter krasti, dokler ga ni zopet pograbila roka pravice in bo dajal odgovor za pobeg in najnovejša tolovajstva.

Izpred sodišča.

Požigalec, ki ima na vesti 25 požigov, obsojen na 15 let. Jožef Koren, 27 letni oženjeni kočar iz Pekla pri Poljčanah, je zagrešil od leta 1931 po okolici Slov. Bistrice 25 požigov. Škoda, katero je povzročil peklena zloba raznim posestnikom, znaša nad en milijon dinarjev. Koren je vdan požigalni strasti in je užival ter se

naslajal nad nesrečo, katero je povzročal s požigi. Pri obravnavi v Mariboru 20. novembra je priznal zločinska dejanja in je bil obsojen na 15 let in 1 mesec robije. Na vprašanje senatnega predsednika, če sprejme kazen, je odgovoril: »Kaj pa hočem?« Zasluzeno obsojeni Koren je bil nekaj let največja požigalna šiba, kar jih beleži zločinska kronika.

Še dva požigalca iz maščevanja obsojena. Isti dan, 20. novembra, kakor zgoraj omenjeni največji požigalec Koren sta dajala odgovor pred mariborskim sodiščem še dva požigalca iz maščevanja. 38 letni kočar Martin Jus z Janžkovega vrha je dvakrat podtaknil ogenj svojemu sosedu Martinu Blažeku. Dne 13. septembra mu je požgal 12.000 din vreden hlev, 24. septembra pa stiskalnico. Oba požiga sta bila zagrešena iz jeze in maščevanja, ker je Blažek osumil Jusa nekkih tatvin. Jus je bil obsojen na 14 mesecev strogega zapora. — Andrej Pangerl, 50 letni brezposelni rudar iz Razgorja, je zažgal svoji lastni ženi hišo, ker mu ni hotela prepisati posestva. Pangerl je bil kljub zanikanju krivde obsojen na šest mesecev strogega zapora.

Slovenska Krajina

Sobota. Spominska proslava 1. decembra. Tukajšnje »Prosvetno društvo« priredi 1. decembra po sv. maši ob 8 spominsko proslavo. Na sporedu je petje, govor, deklamacije. Tem potom vabimo občinstvo na proslavo, vsi uradi in društva pa prejmejo vabila. Proslava se bo vršila v »Prosvetni dvorani«. Prosvetno društvo v Soboti.

Sobota. Soboška dekanija je dobila novega g. dekana. S 1. novembrom je imenovan za dekana g. Kranjc Jožef, župnik in dosedanji dekanjski upravitelj. Kakor duhovščina tako so tudi ljudje z veseljem sprejeti to novico. Novega g. dekana pozna vsa dekanija. Želimo mu obilo blagoslova in uspeha na verskem polju med našim narodom!

Sobota. Marsikaj se v Soboti dela. Tujec, ki ni bil več let pri nas, se bo čudil napredku mesta. Posebno trotoarji in Aleksandrova cesta se je modernizirala. Sedanji g. župan ima smisel za lepoto mesta in vse žrtvuje ter prosi naokoli, da

bi Sobota dobila lepo lice podeželskega mesta. A enega ne moremo razumeti. To je vprašanje ljudske šole v Soboti. Sedanjega poslopja tujcu ne smemo pokazati, če hočemo, da nas ne bo sram. In sedaj še to, da se bodo postavile barake za šolske razrede! Po drugih krajih podirajo lesene barake siromakov in jim postavljajo dostojna stanovanja. Mi pa našim otrokom postavljamo barake za razrede. To ne gre! Pustimo rajši vsa popravila občinskih cest in parkov. Prvo je šola! Tudi Sobota mora dobiti primerno šolo! Če so postavili okoličani tako lepo in moderno šolo v Krogu, kako je to mogoče, da je Sobota ne more postaviti? Poznamo ovire, ki jih ima g. župan v tem oziru, pa se dajo tudi te premagati. Sobota mora dobiti prihodnje leto veliko in moderno šolsko poslopje!

Banovinska kmetijska šola v Rakičanu priredi na temelju odloka kr. banske uprave v mesecu januarju in februarju 1938 dva enomesečna kmetijska tečaja za mlajše gospodarje. Prvi tečaj bo trajal od 7. januarja do 7. februarja, drugi pa od 9. februarja do 9. marca 1938. Vsi tečajniki bodo stanovali v zavodu (internatu), kjer bodo imeli hrano in vso drugo oskrbo. Prispevek k stroškom oskrbe je odmerjen na 50 din, ki jih mora prosilec plačati pri upravi kmetijske šole v Rakičanu, ko dobi obvestilo, da je v tečaj sprejet. Sprejmejo se v prvi vrsti mlajši gospodarji v starosti do 35 let iz okrajev Murska Sobota, Lendava in Ljutomer. V primeru, da se teh ne priglasi dovolj, se sprejmejo tudi nadarjeni in pridni sinovi posestnikov od 18 do 20 let pod pogojem, da po dovršitvi tečaja ostanejo na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje, kolekovane z banovinskim kolekom za 10 din, je poslati ravnateljstvu kmetijske šole v Rakičanu, in sicer za prvi tečaj takoj, najpozneje pa do 10. decembra, za drugi tečaj pa tudi lahko takoj, najpozneje pa do 31. decembra. V prošnji je navesti, da je prosilec samostojen gospodar, odnosno kmetijski sin, njegovo starost, točen naslov in pošto. Prošnje naj se vlagajo potom pristojnih občin, katere naj po svoji uvidevnosti prosilca priporoče in obenem izjavijo, da so v prošnji navedeni podatki resnični. Prošnji mora biti priložena obvezna izjava prosilca, kolekovana z banovinskim kolekom za 4 din, v kateri se zavezuje prosilec, da se bo na zavodu brezpogojno pokoraval učnemu in hišnemu redu. Sinovi posestnikov pa naj razen te izjave priložijo še izjavo svojih staršev (kolekovano z banovinskim kolekom za 4 din), da bo prosilec po dovršitvi tečaja ostal doma na kmetiji. Prosilci in pristojne občine se naprošajo, da se t. j. držijo rokov za vlaganje prošenj in to iz razloga, ker se prepozno vloženi prošnji ne bo moglo vpoštovati. — Ravnateljstvo.

posuto z zvezdami. Za financiranje Piccardovega poleta so potrebni trije milijoni belgijskih frankov, ki jih hočejo zbrati z javno zbirko. Prof. Piccard upa, da bo imela zbirka zaželjeni uspeh.

Na otrokih najbolj bogata nemška družina.

Po poročilih berlinskih časopisov se je 64 letnemu Avgustu Thielu narodilo te dni 38. dete. Prve tri žene so mu umrle, nakar se je poročil s četrto. Od otrok iz vseh štirih zakonov živi danes še 38 otrok. Thiele ima v svoji številni družini že preko 60 vnukov in vnukinj in ga smatrajo v Nemčiji za moža, ki ima izmed vseh nemških družin največ otrok.

bil ... Pesek, kamenje se je usulo ... izba mora biti zasuta ... Tinetu se je zazdelo, da ga nekaj z lednim mrazom oklepa.

»Anica!«

Niti vedel ni, da je na ves glas in ves obupan zakričal.

Tedaj je začul od nekod slabotno ihtenje:

»Tine ... hvala Bogu, Tine ...«

Ko dva, ki se jima je zmešalo, sta se vrgla Tine in Ožbolt na kup zemlje in peska, ki je zapiral pot do Anice. Mesec je svetil skozi okno v lopo, kolikor je najbolj mogel.

Živa je, živa, je mislil Tine in je kopal, kakor da je postal to noč močen za tri.

Ni trajalo dolgo, kmalu sta bila v izbi, to je tam, kjer je prej bila izbica; kajti zdaj je bila to sama podrtija.

Nekdo je prinesel svetilko in jo obesil na durnik. Kopala sta in kopala. Nekaj moških iz soseščine je za njima odnašalo pesek in zemljo. Ali gora v izbi se ni in ni hotela znižati.

Kje je Anica?

Vse je tiho.

Tineta je zopet prevzel strah.

Ko da jima je obema neka skrivna sila velela, sta oba obstala in prisluhnila.

»Anica!« je zarjul Ožbolt.

»Da,« se je zopet oglasil slabotni glasek od nekod.

Hvala Bogu! Le naprej, naprej! Na kose zida sta zadela, kamenje, zemlja, pesek se je valil pod lopato. Kup se je nižal. Velik kos zidu, ki ga je udirajoči se hrib kar celega potisnil, je slonel v kotu.

Ta kos zidu si je Bog izbral, da je rešil Anici življenje ... Zadaž za tem je bilo ravno toliko prostora, da je dekle moglo počeniti, ne da bi jo stisnilo in zadušilo.

Od svetilke je posijal bled žarek k njej in je pregnal mrak in strah pred smrtjo. Lopate so prihajale vedno bliže. O, kako človeku dobro de, ko čuti v taki strašni uri bližino dobrih ljudi! Tine in Ožbolt ... Moj Bog, kajne da mi zdaj ni treba več misliti na smrt! Tine ... ljubi Tine ...

Anica niti ni vedela, da ji venomer polzijo velike solze po bledem licu nizdol na sklenjene, tresoče se roke.

(Dalje prihodnjič)

Vse šolske potrebščine
dobite najceneje in najboljše v prodajalnah
Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!

Narodna nevarnost na naši severni meji.

O tem velevažnem vprašanju objavljam tri primere, ki sem jih sam doživel, oziroma so mi točno znani.

Ob neki priliki sem se vozil z vlakom iz Poljčan proti Konjicam. V vagonu, kjer je bilo mnogo potnikov, nisem slišal niti ene slovenske besede, čeprav je ta dolina skoraj v osrčju Slovenije. Prepričan sem, da so potniki znali slovenski, niso pa hoteli govoriti, ker bolj gosposko zgleda, če »olikan« človek tolče neko nemščino.

Drugi primer: Vozil sem se z vlakom iz Maribora proti št. Plju v Slov. goricah. Čudno se mi je zdelo, da so vsi potniki govorili nemški. Bilo je kakšnih 20 ljudi. Ko so pričeli vmes govoriti tudi slovenski, sem spoznal, da so to nemčurji, ki nalašč govorijo nemški, da nas Slovence izzivajo. Narodna sramota je, če se sliši v naših popolnoma slovenskih krajih, kako jara gospoda nemškutari in kako je še celo ponosna na svoje renegatstvo. Ob tej priliki je tudi neki mladi gospodič kritiziral poslovanje davčne uprave radi nerednosti in pomot pri predpisovanju davkov ter rekel, da bo šel v Ljubljano na finančno ravnateljstvo in da bo tam dosegel, da se mu davčni predpis zniža, češ: »Že parkrat sem šel v tej zadevi v Ljubljano, pa sem imel vedno uspeh in tudi tokrat bom dosegel, kar želim.«

Tretji primer: Mlad 20 letni fant, ki je dovršil pet razredov klasične gimnazije, je lansko jesen vstopil v neko mariborsko tovarno kot praktikant z namenom, da bi bil sprejet v državno tekstilno šolo v Kranju. Ker pa mu je letos bila prošnja odbita iz razloga, ker je bilo preveč reflektantov, se mu je obljubilo, da bo prihodnje leto gotovo sprejet, a le pod pogojem, če bo ves čas do prihodnjega šolskega leta v praksi v tovarni. Ker pa je zgoraj omenjena tovarna v nemških rokah, je prosil povsod za sprejem v prakso, a ni bil nikjer sprejet. Zato je seveda bil primoran ponovno prositi v tej tovarni za sprejem v prakso, čeravno nerad, ker se je ob neki priliki sporekel z ravnateljem zato, ker ni hotel ž njim govoriti nemški ter je ravnatelj nato poklical tolmača. Ko je prišel ponovno prositi za sprejem v prakso, je dobil odgovor, da bo sprejet, če se bo brez besede vsakemu pokoril in če bo s predstavljanimi, predvsem z ravnateljem govoril nemški. Moral je slišati očitke, da je slovenski nacionalist in slično, čeravno je fant le zaveden Slovenec, ki se ne sramuje niti pred kakšnim ravnateljem govoriti svojega materinskega jezika. Mlad, idealen fant se bo torej moral ponižati pred tujcem samo zato, da bo dobil skromen kosček kruha. Ali ni to krivica? Ni torej dovolj, da našega delavca gospodarsko zaslužijo. Tudi moralno ga hočejo ponekod zaslužiti, kajti če se noče pokoriti in govoriti nemški, ne dobi dela in kruha. Takšnih metod se poslužujejo ljudje, ki kot tujci zaslužijo na naši zemlji milijone, medtem ko naš kmet in naš delavec propadata.

H koncu še to: Naš slovenjegoriški kmet je vsled slabih letin in nizkih cen kmečkih pridelkov v težkem gospodarskem položaju. Rubijo ga. Revež se trudi in gara; od ust si pritrga, da najhujše luknje sproti

maši, da ne bi prišel na boben. Nemeč ali nemečur pa lahko vse proda po ugodnih cenah, ker ima razne »zveze«, prijatelje in znanke po mestih, kateri mu odkupijo njegov pridelek. Če kje kaj prosi, mu grede povsod na roke ter mu pomagajo, naši kmetje pa vlagajo prošnje za ukinitve ružični in transferacij, pa je skoraj vsaka prošnja brezuspešna. Zato ni čudno, če naši Nemci in nemečurji kupujejo našo

zemljo, a naš slovenski kmet jo prodaja. Za rešitev našega narodnostnega vprašanja ali nemeške nevarnosti na naši severni meji je potrebno, da se obdavči industrija, ki je v tujih rokah ter si kopiči milijone, pa tudi Nemce dvolastnike, našega kmeta-Slovenca pa naj se razbremeni. Gospodarsko močan slovenski kmet bo najbolj močan obrambni zid zoper naval zemlje-lačnega tujca.

Prosvetnim društvom in duhovnim sobratom!

Te dni bo naše Katoliško prosvetno društvo pri Sv. Sebeščanu v Prekmurju začelo razpošiljati loterijske srečke. Srečkam bo priložena tudi prošnja, katero vsaj prečitajte! Vseh težav v javnosti ne moremo dati. Prosim v imenu društva vse gg. duhovnike in vsa Prosvetna društva, ne odbijte naše prošnje, sprejmite naše srečke! Društvom pošiljamo po 25 srečk, ki so po 4 din. V nobenem društvu, oziroma župniji ne bo težko razprodati teh 25 srečk. Če se bodo gg. duhovniki zavzeli za stvar, nam bo gotovo srečk primanjkovalo. Zgraditi si hočemo društveni dom, in sicer bo to prvi Prosvetni katoliški dom v Prekmurju. Nas je le ena peščica med drugoverci in smo res navezani na Vašo pomoč. — Tudi vse čitatelje »Slov. gospodarja« prosimo: Kupite naše srečke, pri vsakem Prosvetnem društvu se dobijo! Naša mala farica je že veliko žrtvovala, a Doma si brez Vaše pomoči ne bomo nikdar dogradili. Obenem imate verjetnost, da dobite zelo lepe dobitke. Žrebanje bo že 31. decembra tega leta, zato pohitite! Za Vašo ljubezen se Vam iskreno zahvaljujemo.

Bejek Janko, župnik, t. č. tajnik.

*

Prosvetna zveza v Mariboru in v Ljubljani je izrazila v soboto po svojih predsednikih gg. dr. Lukmanu in dr. J. Hohnjecu v Ljubljani navzočemu g. prosvetnemu ministru Dimitriju Magoraševiču želje največje ljudsko-prosvetne organizacije v Sloveniji. Zastopnika naše krščaško-narodne prosvete sta poudarila velik pomen na pravih temeljih zasnovane izobrazbe ljudstva za dobrobit države. G. minister je naši prosvetni organizaciji zagotovil po njenih predstavnikih svojo naklonjenost.

*

Sv. Trojica v Slov. goricah. Katoliško slovensko izobraževalno društvo naznanja, da bo imelo redni letni občni zbor v nedeljo 28. novembra po večernicah v samostanski dvorani. Ker so važne točke na dnevnem redu, zato se ga udeležite vsi člani polnoštevilno! Bog živi!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Za praznik Brezmadežne 8. decembra pripravljamo naš fantovski odsek lepo akademijo. V poletnih mesecih so se naši fantje udeleževali v lepem številu prosvetnih taborov — kar petih — in na njih redno tudi nastopali. Sedaj, na praznik 8. decembra, pa hočejo pokazati, kaj so v teh mesecih dela dosegli. Spored akademije je zelo privlačen, kajti nasto-

pili bodo fantje ne samo v telovadnih točkah, ampak tudi s simbolično vajo: poklon mladine Brezmadežni, spremljan s petjem. Da pa bo ta akademija verna slika vse mladine, ki se hoče posvetiti Nebeški Kraljici, nastopijo tudi dekleta s simbolično vajo in dečki ter deklice z ljubkim prizorom.

Gornja Radgona. Katoliško prosvetno društvo v Gornji Radgoni priredi v soboto 27. novembra ob osmih zvečer in v nedeljo nato popoldne po večernicah v društveni dvorani znamenito igro »Črna žena«. Pridite domačini in sosedje! Jamčimo, da ne bo nikomur žal. Vstopnina običajna.

Ljutomer. Mladina v Katoliškem domu. V našem Katoliškem domu smo v znamenju dela. Vsako nedeljo je dom napolnjen katoliške mladine, da se tam izobražuje. V lepem redu se menjuje mladina s svojimi vajami, da pridejo vsi na vrsto. Človek gre rad med njo, ko vidi v njej toliko pravega in dobrega navdušenja za katoliško stvar. Največ je seveda Marijinega vrtca. Kako so otroci veseli, ko zvedo, da imajo sestanek in predavanje! Saj pa je tudi zanimivo, ko imamo na razpolago epidiaskop, s pomočjo katerega moremo nuditi naši mladini vse najboljše. Navdušenje raste iz dneva v dan. Mladina se pripravlja na Miklavžev večer, ko bo nastopila z Miklavževu igrico v nedeljo 5. decembra in ko bo zopet videla našega starega Miklavža, ki nam bo dal toliko lepih naukov in razodel marsikatero skrivnost. Mladina se istočasno pripravljala na akademijo 8. decembra. Program bo izbran. Nastopile bodo vse katoliške organizacije. Dramatski odsek pa ima na programu lepo in najnovejšo dramo »Rožni venec«, ki bo igrana o božičnih praznikih. Vsebina je bila že podana v Slovenčevem podlistku in je mnogoteremu znana.

Velika Nedelja. Občni zbor fantovskega odseka se bo vršil v nedeljo 28. novembra po večernicah v križniški dvorani. Fantje, pridite v velikem številu! Kdor se ni še vpisal, naj se priglasil pred občnim zborom, da si zasigura pravico glasovanja. Na svidenje! Bog živi!

Šmartno pri Velenju. Naše prosvetno društvo priredi v nedeljo 28. novembra in v nedeljo 5. decembra ob treh popoldne v društvenem domu pretresljivo dramo »Žrtev spovedne molčečnosti«. Vstopnice so v predprodaji v trgovini A. Valenčak. Vsi prijatelji prosvete in lepih iger pridite! Ne bo vam žal!

Frankolovo pri Celju. V nedeljo 28. novembra priredi Katoliško prosvetno društvo Slomšek prelepo žaloigro »Krivoprisežnik«. Igra se vrši v dvorani društvenega doma ob treh popoldne. Vljudno ste vabljeni vsi prijatelji katoliške prosvete in dobrih prireditelji! Med odmori igra tamburaški zbor fantovskega odseka. Na veselo svidenje! Bog živi!

Odprta noč in dan so groba vrata.

Pekre pri Mariboru. V torek 16. novembra je umrla Jera Mahorič, posestnica. Bila je vrta kršćanska žena, polna usmiljenosti do ubogih. V njeni hiši so se čitali ter se čitajo samo kršćan-

ski listi, med njimi »Slov. gospodar«. Pogreb se je vršil v petek popoldne na pokopališče v Studencih ob ogromni udeležbi. Rajna naj počiva v miru! Užaloščenemu možu naše sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Kakor blisk z jasnega neba je udarila med nas novica, da je naš rojak, g. Franc Murko, kaplan na Ljubnem, naglo umrl. Šele pred štirimi leti je pet tu novo mašo ter je bil doslej prvi in edini primiciant iz vasi Apače. Čez eno leto je začel pastirovati na Bizeljskem, s 1. decembrom pa bi bil izpolnil dve leti kot kaplan na Ljubnem v Savinjski dolini. Bil je zelo delaven duhovnik, pa je nagla smrt tako nepričakovano končala njegovo delovanje — na žalost vrlim staršem in vsem domačim ter rojakom, kakor tudi njegovim bivšim ovčicam. Truplo pokojnika je bilo iz Ljubnega prepeljano v rojstno faro in tu v soboto pokopano ob spremstvu 13 duhovnikov. Slovesno sv. mašo-zadušnico je opravil njegov rojak in tovariš g. Franc Križan, rajhenburški kaplan, ki mu je tudi ob odprtem grobu govoril globoko občutene besede v slovo. Izmed njegovih bivših faranov iz Ljubnega je z avtobusom dospelo zastopstvo 17 ljudi ter se je od pokojnika poslovil en govornik v imenu občine in fare ter prosvetnega društva, drugi pa v imenu fantovskega odseka.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Drugi teden v novembru je bil za našo faro teden pogrebov. V nekaj dneh je zrastle na božji njivi šest svežih gomil, ki so zagrnile štiri mlada dekleta, eno starejše dekle in enega starčka. — V ponedeljek 8. novembra smo pokopali 17 letno Topolnik Alojzijo, v sredo 17 letno Miciko Zamuda, v četrtek N. Lukovnjakovo s šestimi križi. V nedeljo 14. novembra po pozni sv. maši pa smo dali v grob 23 letno Marijino družbenko Jožefo šijanec iz Žihlave. V imenu Marijine družbe se je od nje poslovila Alojzija Domajnko. — V torek 16. novembra pa so se naša dekleta poslovila od mlade Marijine družbenke in članice dekleškega krožka Tilike Žajdela iz Berkovec. Njenega pogreba se je udeležilo 35 članic dekleškega krožka v krojih in mnogo belo oblečenih Marijinih družbenk. Ob odprtem grobu je govorila Anica Čuš. Rajnim večni pokoj!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Dne 19. novembra smo položili k večnemu počitku Antona Antolič, kmeta iz Moškanjc. Bil je blag mož, dober gospodar in je pretrpel mnogo hudega v življenju. Zadet od kapi, je bil 25 let hrom in je to svojo nesrečo vdano prenašal. Bog mu daj večni mir! — Isti dan je umrla tudi Marija Kelenc, p. d. Lesarova, tetica iz Formina, v starosti 74 let. Bila je dobra gospodinja in jako usmiljenega srca do revežev. Kot dobra mati je svoje otroke s svojim dobrim možem Jožefom, ki je bil dolga leta farminski župan in v vrstah vodilnih šmarjetskih mož, lepo vzgojila in preskrbela, da so vsi ugledni posestniki. Ko je pred dvema letoma obhajala s svojim dragim življenjskim tovarišem zlato poroko v krogu svojih dragih, pač nismo slutili, da nas bo zapustila tako hitro. Bog ji poplačaj nje-no dobroto z večno dobroto — njenim svojem pa pomagaj lajšati žalost, ki jo čutijo vsled izgube svoje blage matere!

Pri ljudeh, nagnjenih k maščobi, se izkaže naravna

FRANZ - JOSEFOVA

grenčica kot zanesljivo in prijetno učinkujoče sredstvo za iztrebljanje, ki se more tudi dolgo uporabljati brez posebne dijetne.

FRANZ - JOSEFOVA

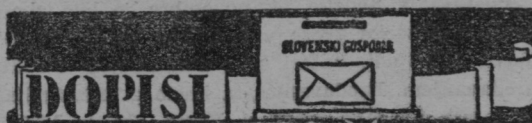
grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodam.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Sv. Martin na Hajdini. V četrtek 11. novembra je umrla po dolgi bolezni Antonija Zorko, stara 59 let. Pokopali smo jo 13. novembra. Rajna je bila vzorna gospodinja, nad 20 let naročnica »Slov. gospodarja«. Zapušča dve poročni hčerki. Počivaj v miru — preostalim naše sožalje!

Veržej. Z veliko žalostjo v srcu smo te dni spremljali k večnemu počitku g. Ivana Paniča, ki nas je vse prezgodaj zapustil. Bil je duša mnogih društev in delaven član občinske uprave in tukajšnjega šolskega odbora. Vsi ga bodo pogrešali in tudi posamezniki, ker je imel za vsakega — kot izkušen mož — pravo besedo in dobro srce. Pokojni je združil v sebi visoko izobrazbo

duha in plemenitost dobrega in vernega srca. To dvoje je tvorilo v njem tako lep in svetel značaj, da bo ostal za vedno v vrsti naših najboljših in največjih mož. Bil je neumoren delavec za druge, a vedno nesebičen in do dinarja pošten. Rajne je sam trpel kakor da bi videl druge trpeti. Zato so ga pa vsi ljubili in mu mnogo stvari zaupali. In če mu je kdo nasprotoval, je to storil, ker mu ni bilo mnogo za poštenost in pravico ter red, ki mora biti, če hočemo, da kje kaj uspeva. Kdor se je ljubezen — tudi ljubezen žanje. Pokojni je je bogato žel ob svojem lepem pogrebu. Še večjo ljubezen naj mu podeli Vsedobri! Župniji pa naj dozori še več tako vernih, izobraženih in nesebičnih mož!

Sv. Benedikt v Slov. gorica. V nedeljo 14. novembra smo imeli pri nas shod Jug. radik. zajednice. Kot govornik je nastopil naš nekdanji zaslužni poslanec in mariborski podžupan g. Fr. Žebot. Dvorana je bila polna zborovalcev. V jasnih besedah nam je razložil sedanji politični in gospodarski položaj. Za vsa pojasnila smo izrekli govorniku zahvalo. Soglasno smo sprejeli sledeče resolucije: 1. Našemu voditelju dr. Korošču se zahvaljujemo za izborna vodstvo in mu izrekamo popolno zaupanje. 2. Želimo, da se s končanim 14. letom konča ljudska šola. 3. Naj vlada vse stori, da začnejo naše posojilnice izplačevati vloge. 4. Stari pozdrav »Hvaljen Jezus« naj tudi v bodoče ostane med šolsko mladino.

Gornja Radgona. Tu pri nas ob severni meji je zelo živahno. Na prvem mestu omenjamo Leopoldov sejem, ki je bil kot običajno precej živahen. Kramarsko sejmišče na Sp. Grisu je bilo nabito polno od ogromnih množic, ki so prihitele od blizu in daleč. Na tem sejmu pa se je precej opazilo, da kmetu še vedno primanjkuje denarja, da bi si nabavil najpotrebnejše za zimo, saj je bilo letos celo manj obiskovalcev v primeri s sejmi pred leti. Precej živahno je bilo tudi na živinskem sejmišču. Prignane je bilo 238 glav živine, 138 konj in 100 govedi. Cene goveje živine: voli I. vrste 5—5,50, II. in III. vrste 4,50—5 din, krave 3—4 din, telice 4—4,50 din. Cene so bile tako srednje. Na kramarskem sejmišču so se pojavili tudi žeparji. Šantlu Francu, posestnikovemu sinu iz Črešnjevca je izginilo v veliki gneči 800 din z listnico iz žepa. Enako je izginilo gospej Cividinelovi 200 din. Zadevo preiskujejo orožniki. — V sredo 17. novembra se je poročil tukajšnji občinski tajnik g. Kurbus Fran, vnet prosvetni delavec in vzoren fant, z gđco šantli Anico, hčerko gornjeradgonskega župana in cerkvenega ključarja iz Črešnjevca. Šantli Anica je bila dolgoletna Marijina družbenica in marljiva gospodinja ob bolehami materi. Mladi par je poročil č. g. dekan Franc Gomilšek v domači ženinovi župni cerkvi Sv. Benedikta v Slov. gorica. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Ljutomer. Volitve 19. decembra! Ta odlok smo že dolgo pričakovali. Samo ob sebi razumljivo se nam zdi, da je prišlo do tega odloka. Nekaterniki pa so zelo razburjeni, kajti njihovi dnevi so že prešteti. — Nered na železnici. Ko se pelješ zjutraj z vlakom iz Ormoža proti Radgoni, moraš čakati okoli pol ure na glavnem kolodvoru v Ljutomeru. Poleti že se gre, pa pozimi je drugače. Kajti običajno stoje vagoni brez vsake lokomotive in morajo potniki prezebat i na svojih prostorih. Potniki se po pravici zgražajo nad tako brezobzirnostjo, ki se vrši nad njimi. Kaj bi le k temu rekli inozemci, ako bi bili deležni takšnih dobrot! — Naše prosvetno društvo bo

1. december proslavilo s sv. mašo ob 8 in nato v Katoliškem domu. Vabljeni vsi katoliško misleči!

Ljutomer. Doznalo se je in je pričakovati, da se bo v kratkem gradil v našem mestu silno potreben zdravstveni dom. Tukajšnja mestna občina je darovala z višjim privolenjem državnemu erarju v to svrhu lepo stavbišče ob banovinski cesti. Večina tukajšnjega prebivalstva se niti ne zaveda dobrin, ki jih bo prinesel zdravstveni dom, in sicer predvsem za revnejše sloje. Kateri pa poznajo ustroj in smoter zdravstvenih domov, pa že komaj čakajo, da se prične z gradnjo. Saj bo zdravstveni dom nudil v prvi vrsti nadvse potrebne kopeli, katerih tu ni razen plavalšč na prostem, dalje rentgen, prvo pomoč za jetične, ponesrečence itd. Najde se kak človek, ki pravi, naj bi rajši gradili bolnišnico. Res in in je preča potreba bolnišnice, ker so vse bolnišnice prenapolnjene ter nam veliko bolnikov pošljejo nazaj, češ ni prostora. Pa najprej se moramo zadovoljiti s tem, kar je itak velika pridobitev za Ljutomer; ko pa imamo to, stremimo dalje za ustanovitvi bolnišnice, za kar sta se pred 11 leti z vso vnemo zanimala naša rojaka dva usmiljena brata. Torej, Ljutomerčani kakor tudi okoličani, prosimo, da se podvizajo merodajni činitelji z gradnjo zdravstvenega doma. — Po letošnjih neznosnih povodnjih se opaža sedaj silna potreba reguliranja potokov. Tukajšnji potoki Globetka, Kostanjevica in Ščavnica ter njih pritoki imajo tako vijugaste tokove, kakor menda malokje kak potok, radi česar zastaja odtok vode in preplavlja polja in travnike. Sedaj se pač že opaža zanimanje posestnikov za regulacijo teh potokov. Morda se bodo sedaj zganili tisti oni posestniki, ki so prej bili nasprotniki ustanovitve vodne zadruge, ki jo je pred tremi leti hotela ustanoviti občina Ljutomer. — Pred nekoliko dnevi so šolarji našli na železniški progi dobesedno razmesarjeno lisičje truplo. Kako je prišla lisica pod vlak, je zagonetka. Mogoče so jo podili psi, kar pa tudi ni verjetno, saj imamo vendar pasji kontumac. Lisica je bila povzročena od silno drvečega večernega vlaka na Progi Ormož-Ljutomer.

Svetinje pri Ormožu. Ne samo nas Svetinjčane, ampak tudi širno javnost bo zanimalo, če zve, kaj je prejel Lovro Petovar in njegova kompanija od apelacijskega sodišča. Zadeva g. Petovarja in tovarišev je ta-le: V dneh 20. do 22. januarja 1936 je izvršil uradni revizor banske uprave revizijo uradnega poslovanja in gospodarstva v občini Ivanjkovci. Revizija je odkrila potvorbe v občinskem blagajniškem dnevniku, katero je glasom lastnega priznanja in protokoliarnih izjav prič povzročil član občinske uprave, bivši narodni poslanec in prvak JNS Lovro Petovar, in pri kateri so sodelovali predsednik občine Bogša Alojz, član občinske uprave Janežič Ivan in občinski delovodja Hrčič Avgust. Zaradi tega je državno tožilstvo vložilo proti bivšemu županu Alojzu Bogši, posestniku iz Mihalovcev, ter občinskima odbornikoma Ivanu Janežiču, posest-

niku iz Libanje, in Lovru Petovarju, posestniku iz Ivanjkovcev, obtožbo zaradi prestopka zoper službene dolžnosti. Vsi trije obtoženci so potvrdili blagajniški dnevnik v petih primerih. Nekateri člani občinske uprave so namreč vršili za občino razne dobave, kar po zakonu ni dovoljeno. V blagajniškem dnevniku pa so bile navedene namesto njih kot dobavitelji in prejemniki denarja druge osebe. Popravila v blagajniškem dnevniku je izvršil deloma Lovro Petovar sam, deloma pa je to na njegovo naročilo moral izvršiti občinski delovodja. Te popravke in pobotnice pa sta nato župan Bogša in občinski blagajnik Janežič potrdila. Dne 11. aprila 1937 je bila pred okrožnim sodiščem v Mariboru razprava, pri kateri so bili vsi trije obtoženci oproščeni. Ob tej priliki sta se »Mariborski Večernik« in »Jutro« na široko razpisala ter vzela tudi ta primer kot dokaz, kakšna krivica se je zgodila številnim JNS občinskim odborom, ki so bili zaradi sličnih primerov razpuščeni. Proti omenjeni oprostilni razsodbi pa se je državni tožilec pritožil. Pred apelacijskim kot prizivnim sodiščem je bila sedaj ponovna razprava. Sodišče je sodbo prve instance razveljavilo ter je vse tri obtožence obsodilo: Lovro Petovar je obsojen na 600 din denarne kazni, ki se v primeru neizterljivosti spremeni v 10 dni zapora, in na 400 din povprečnine; Alojz Bogša je obsojen na 500 din denarne kazni ali devet dni zapora ter na 250 din povprečnine; Ivan Janežič je obsojen na 400 din denarne kazni ali na sedem dni zapora ter na 250 din povprečnine. Razen tega morajo nositi vsi skupaj vse stroške kazenskega postopanja prve in druge stopnje.

Svetinje. Po nalogu kr. banske uprave je bil g. Lovro Petovar razrešen prisedništva pri okrajnem kmetijskem odboru, kamor ga je bila delegirala Kmetijska družba. — Po smrti občinskega odbornika M. Kocipra bi moral z iste liste kot namestnik priti v občinski odbor g. Lovro Petovar, pa ga banska uprava ni pozvala v odbor, marveč za odbornika imenovala g. Alojzija Zmazeka, ki je kandidiral na Petovarjevi listi.

Loče pri Poljčanah. Sneg kidamo, pa pri peči sedimo in fajfe kadimo. Toda tudi na fureže že mislimo. Pa kaj, ko letos menda klobase ne bodo nič prav debele, ko krme primanjkuje na vseh koncih in krajih. Kje pa ni bila letos slaba letina? Obljubljali so nam, da nam bodo davke odpisali, a sedaj, ko bi bilo treba zares kaj storiti, se nihče ne zgane. Bog pomagaj! Saj pravijo nekateri, da ni več za živeti na svetu, tako je slabo. Slabi časi. Toda časi so takšni, kakršni so ljudje. Pa saj do smrti bomo že živeli! — Zadnje čase smo postali nacionalni, to se pravi narodni. Pod vodstvom našega g. župana Zidanseka smo se zbrali v šoli pred kratkim in določili skupen program za proslavo rojstnega dne naše domovine. Lepo mora biti in veliko se nas mora zbrati. Zato smo določili proslavo na 5. december po pozni sv. maši, ko imajo ljudje najbolj čas za take stvari. — Dekleta Marijine družbe pa so pripravljajo na svoj praznik: 8. december. Tridnevnik bodo imele pred praznikom. Na praznik sam pa bo tridnevnik zaključena s skupnim sv. obhajilom in blagoslovom prenovljene zastave. To bo pač pravi praznik naše ženske mladine. Ker pa prenovitev zastave precej stane, se bodo dekleta te dni oglasile po hišah z nabiralnimi polami. Ne odženite jih praznih rok! Tudi mal dar bo hvaležno sprejet. Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača — dinar do dinarja stotak! Za 20 letnico zastave gre. Zato darujte vsi, ki ste blage volje, po svojih močeh. Marija, ki svojo družbo čuva in vodi, bo vsem obilen plačnik v nebesih!

Št. Janž pri Velenju. Dne 14. novembra se je vršil dobro uspeli občni zbor krajevne Kmečke zveze v št. Janžu pri Velenju. Udeležba je bila

tako velika, da je bila prostrana Slomšekova dvorana nabit polna. Pri tej priliki je imel predsednik Kmečke zveze v št. Janžu Ruprecht Michael, posestnik iz Pirašice, lep nagovor. Pozval je k složnemu in vztrajnemu delu in k podrobni organizaciji med ljudstvom, dokler ne bo poslednji kmet organiziran v Kmečki zvezi. Pri volitvah novega odbora so vsi enodušno izrazili svoje zupanje dosedanjemu agilnemu predsedniku Ruprehtu in ga na to mesto ponovno izvolili. Tudi ostali odbor je z malimi izjemami ostal kakor dosedaj. Kmetje so odšli s krasno uspelega občnega zbora vidno zadovoljni in okrepljeni z novim upanjem v bodočnost. Takšna zborovanja nas kmete res bodrijo in navdušujejo v težkih časih sedanosti.

Pilštanj. V nedeljo 14. novembra je bilo zborovanje Kmečke zveze v šoli, kjer se je zbralo okrog 150 ljudi, kateri so z zanimanjem sledili predavanjem. Predavanje sta imela g. inž. Sodja in tajnik Kmečke zveze g. Finec, oba iz Ljubljane. Spodbujala sta nas s prepričevalnimi besedami k skupnemu delu in k večjemu zanimanju za katoliške in strokovne liste.

Peter Rešetar rešetari.

JNS hinavci! Naši JNSarji si znajo izmisliti hinavščino, da jih je veselje gledati, sedaj, ko ta hinavščina Slovincem nič ne škoduje. Tako sedaj neprestano dopovedujejo po Belgradu, da imamo Slovenci dve železi naenkrat v ognju, eno pri vladi, drugo pa pri Mačku. Tega seveda ne povedo, da imajo sami kar tri železa v ognju, eno centralistično, eno čisto slovensko, eno pa potom svoje znamenite mladine čisto na levi!

Pucelj — pridigar! Vse je že g. Pucelj poskušil, sedaj je tudi pridigar postal. Napisal je lepo pridigo vernikom slovenskim. Saj bi še vse bilo, samo amen je pozabil reči!

Kaj dela združena opozicija? Proučuje pota, kako bi na tihem narazen prišla.

Špecmajstri! Jutrovci so čitali v nekem slovenskem listu zahtevo, katera je čisto pravična, da se naj namreč Slovenci učimo ravno toliko srbsčine, kolikor je v srbskih šolah pouka v slovensčini, pa je že »Jutro« brz zatožilo ta list v Belgradu, da piše zoper pouk v srbsčini v obsegu kakor je sedaj. Kljub temu mu belgrajski Miklavž ne bo prinesel drugega kakor zaslužen šibo!

Lepi uspehi. Slovenjebistriški poslanec je po svojem uspehu, ko je njegov hotel dobil naslov: nadaljeval svoje delo in sedaj je pokazal zopet velik uspeh: nekega brezposelnega natakara je spravil v službo v hotel »Moskva« v Belgradu. Po ujmah in toči prizadeti kraji v njegovem volilnem okraju so sicer pričakovali kak drug uspeh, toda naš gospod poslanec upa, da bo prihodnjič izvoljen v Moskvi v Belgradu, zato se za svoj sedanji okraj nič več ne zanima!

Svetovna razstava v Parizu. Letos je bila svetovna razstava v Parizu. Toda prava čuda so odkrili šele sedaj. Našli so v raznih gosposkih vilah kleti, ki se vrtijo in ko jih zasučesh, vidiš kane, bombe, strojne puške itd. Na vrtovih med rožami je skrita priprava za streljanje, namesto fižola v shrambah imajo puškine naboje, namesto zelja v kletih imajo bombe v obliki zeljnatih glav, in vsega tega niso videli milijoni tujcev, ki so bili letos v Parizu, saj še domači policajci niso tega videli! Preden pa so otvorili to najnovejšo »razstavo«, pa je vlada vse izvolala in — razstave zaenkrat ne bo!

Vsa vlada šla v zrak! Rdeča vlada boljševikov na španskem je šla vsa naenkrat v Valenciji v zrak! Vsedla se je namreč v aeroplan in se —

preselila v London. Sedaj bo na daljavo vodila vojno naprej. Na tak način bi se še jaz vojskoval, samo za one, ki so v strelskih jarkih, pa stvar ni tako enostavna! Jaz ji svetujem, da ustanovi zvezo z negušem, ki se tudi iz daljave bori za Abesinijo!

Društvo front. Društvo narodov se bo prekrstilo v društvo front, ker sedaj menda nimamo več narodov, ampak same fronte, komunistično ljudsko fronto, fašistično fronto in demokratično fronto. Kaka pa bo usoda tega društva front, pa je razvidno iz usode lepih pavov na vrtovih palače društva narodov. Tajnik društva narodov je namreč imel krasne pave na teh vrtovih in sedaj so mu vsi naenkrat poginili.

Poslednje vesti.

Politične vesti iz naše države

Sestanek narodne skupščine. Danes, 23. novembra, je bil po enomesečnem odmoru sestanek narodne skupščine, na katerem je bil določen dnevni red za prihodnjo sejo. Tokrat bo skupščina odobrila nekatere mednarodne pogodbe in obravnavala proračun za leto 1938/39.

Politične vesti iz drugih držav

Angleški posredovalec za zmiranje z Nemčijo odpotoval nazaj v Anglijo. Spredaj poročamo, da se je mudil v Nemčiji kot posredovalec za zmiranje med Nemci in Angleži lord Halifax. Lord Halifax je imel razgovore z vsemi merodajnimi nemškimi politiki in je bil tudi pri Hitlerju v Berchtesgaden pri Münchenu. Uspehi razgovorov so neznani. Halifax se je vrnil 22. novembra po petdnevem bivanju v Nemčiji in je izjavil pri slovesu, da je s svojimi razgovori odprl vrata za ureditev odnošajev med Anglijo in Nemčijo. Halifax je v splošnem zadovoljen z doseženimi uspehi. Pri prihodu v London je najprej referiral angleškemu zunanjemu ministru Edenu, nato pa še ministrskemu predsedniku Chamberlainu.

Obdit napad japonskih letal na Nanking. Kitajsko prestolico Nanking je te dni napadlo 20 japonskih letal. Preden so začela bombardirati mesto, so se dvignila v obrambo v zrak kitajska letala, ki so prisilila po kratki bitki Japonce v beg. Na kitajski strani so sodelovala najnovejša letala, katera so dobili Kitajci iz Rusije.

Domače novice

Zagonetna smrt ob severni meji. V Breznem ob Dravi so našli z raznimi poškodbami po vsem telesu mrtvega 62 letnega posestnika in dvolastnika Karla Rozmana, po domače Uresnika. Imenovani je bil trikrat oženjen. S sedanjo tretjo ženo Ano iz Kaple ima enega otroka, z drugo pa ima hčerko. Pri Rozmanovih so bili prepiri na dnevnem redu. Truplo Rozmana je bilo 22. novembra sodno razteleseno in vršijo orožniki obširno preiskavo glede smrti.

Truplo neznane ženske najdeno. Ob priliki lova so našli v bližini Niverč v občini Slovenja vas na Dravskem polju močno razpadlo truplo neznane ženske Glava, od katere je ostala samo že ogledana lobanja, je bila en meter proč od trupla. V bližini trupla so našli steklenico, v kateri je bilo še nekaj lizola in ta najdba sili v ospredje domnevo, da gre v tem primeru za samomor.

Smrtno povožena na tramvaju. V Zg. Šiški v Ljubljani je tramvaj smrtno povožil 42 letno vrtnarico Marijo Janežič iz Mengša.

Presenečeni tihotapci s poprom. V Avstriji je poper monopol in stane 1 kg 50 do 60 din, pri nas pa 29 din. Nekateri avstrijski železničarji se ukvarjajo s tihotapljenjem popra iz Maribora v Avstrijo. Te dni so odkrili v tenderju avstrijske

lokomtoive pod premogom par vreč popra v teži 350 kg. Avstrijski financarji so v Mariboru aretirali strojevodjo, kurjača in še dve drugi osebi. Prepeljali so jih v Gradec. Vrednost zaplenjenega popra znaša 20.000 din.

Duhovne vaje za fante bodo v Mariboru v domu Srca Jezusovega od 4. decembra zvečer do 8. decembra zjutraj in od 18. decembra zvečer do 22. decembra zjutraj. Oskrbnina za vse tri dni znaša 50 din. Udeleženci se morajo prijaviti vsaj tri dni pred tečajem. Gg. dušni pastirji so naprošeni, da opozore mladeniče na ta dva tečaja in jim gredo na roko, da se jih morejo udeležiti.

Ogledalca s sliko voditelja slovenska naroda — naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila.

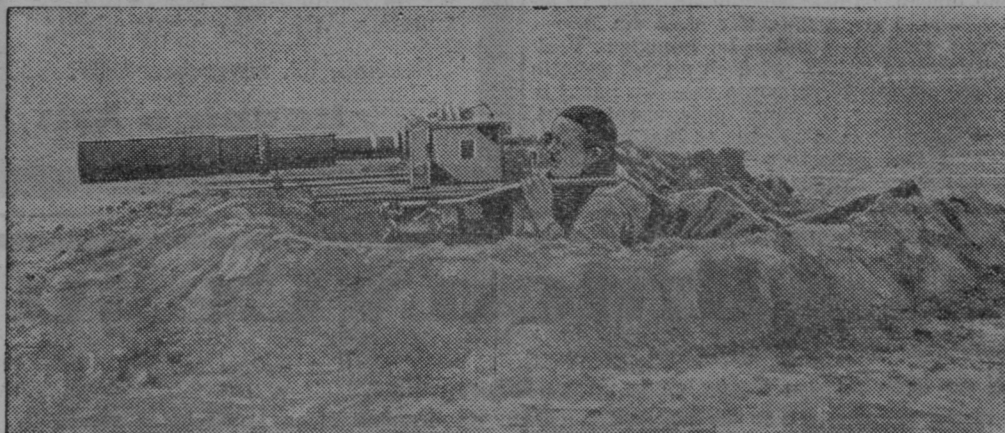
Prireditve

Vsem društvom! Prejeli smo obvestilo, da organizacija Ujda pobira od naših iger tantijeme. Tako je za igro »Podrti križ« celjski zastopnik Ujde zahteval od raznih društev tantijemo po 100 din. Morda tudi kje drugod? Sporočamo tem potem vsem društvom, da mi nismo dali Ujdi nikake pravice terjati za nas tantijeme in da to sami napravimo z društvi. Vsa društva pa, ki so tantijemo plačala Ujdi za naše igre, naj nam to takoj sporočijo, ker bomo za nje dotične zneske izterjali nazaj! — Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Sv. Urban pri Ptujju. Urbanska fara, ki leži na najlepši točki Slovenskih goric, je doživela v nedeljo 21. novembra svoj zgodovinsko pomemben dan, ko je č. g. Vinko Poljanec ob 10 ob prisotnosti vse župnije in ob zvokih godbe blagoslovil svojim rojakom novi farni dom in ga posvetil krščanski omiki, kot se glasi napis: Veri in omiki. Novi farni dom stoji na mestu stare slamnate podrtije ob lepo izpeljani novi cesti tik šole in vabi domačine in sosede k skupnemu delu za krščanske ideale. Ob pol treh popoldne je otvoril akademijo g. župnik Razbornik s kratkim govorom o pomenu farnih domov, pozdravil zastopnika oblasti okrajnega glavarja dr. Vidica, ptujskega župana dr. Remeca, prof. Aliča kot zastopnika krščanskih organizacij v Ptujju, in se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri farnem domu, zlasti posestnikom Fr. Belec, Al. Hameršak, Fr. Čeh, Ant. Herga, Al. Cvetko. G. župnik Poljanec je poudaril pomen farnega doma za KA in tudi gospodarsko življenje, pesnik Zorzut pa je v rimani besedi povišal slovesnost dneva. Petje pevskega društva, nastop fantovskega odseka pod vodstvom učitelja Pihler, dobro režirana igra »Nova zapoved« je nudila natlačeno polni dvorani obilo prijetne zabave. Slovesnost se je zaključila s petjem »Povsod Boga« in fantovske himne. Naj bi farni dom bil pogosto zbirališče vseh vernih katoličanov!

Odporna noč in dan so groba vrata...

Rogatec. Dne 11. novembra smo spremili k večnemu počitku vzorno dekle Jožefo Železnik.

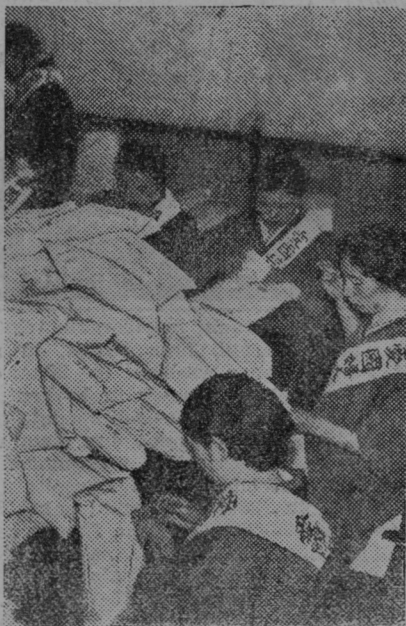
Filmanje morskih živali na velike razdalje.

Bila je dobra Marijina hčerka od rane mladosti. Ker je bila predobra za ta svet, jo je Bog poklical k Sebi. Neizprosna jetika ji je pretrgala nit življenja. Njena smrt je pač hud udarec za njene domače, ki so v pol leta zgubili že drugo hčerko in sestro. Naj počiva v miru!

Makole. V Mostečnem pri Makolah je 19. novembra umrl prezaslužni mož Skerbiš Jakob, kolarski mojster in posestnik. Velik pogrebni spre-

Angleški ministrski predsednik Chamberlain v zgodovinski obleki pri slavnostnem obedu ustoličenja novega londonskega župana.

Japonke pripravljajo v domovini za na Kitajskem se vojskujoče vojake razna darila.

Angleški letalski častnik Clouston in letalka Kirby Green se poslavljata od letalskih tovarišev pred rekordnim poletom na razdaljo Anglija—Kapstadt v južni Afriki.

vođ, kakršnih je malo, je pričal, da je rajni mož veliko veljal. Nad 20 let je deloval v bivši občini Pečke kot prvi občinski odbornik in podžupan. Več let je bil v nadzorstvu Posojilnice v Makolah, v nadzorstvu Kmetijske zadruge, čebelarškega društva, sadjarskega društva, lovskega društva ter je bil sodelavec sploh vseh društev, Star narončik »Slov. gospodarja« in vseh cerkvenih slovenskih listov. Bil je član in stal na čelu bivše krajevne organizacije SLS in Kmečke zveze. Kar pa je še največje, bil je odločen katoliški mož ter je vedno stal v vrsti katoliških značajnih mož, kakršnih v današnji dobi nadvse potrebujemo. Njegova dolgotrajna in mučna bolezen ga je privezala na bolniško posteljo, iz katere ga je rešila smrt. Bog mu bodi plačnik! Na svidenje nad zvezdami!

Ljubno. Smrt pobira, nič ne izbira. To velja posebno sedaj za naš trg. Dne 12. novembra je umrla gospa Jera Lesjak, žena Maksa, mizarja, v 41. letu življenja. Pokojna zapuščala žalujočega moža ter štiri majhne otroke. Komaj se je zaprl ta grob, že so zapeli zvonovi ter oznanili, da je zapustila to solzno dolino gospa Elizabeta Benda v 87. letu življenja. Ko je počivalo truplo pokojne na mrtvaškem odru, je vse pretresla žalostna vest, da je nenadoma od kapi zadet umrl č. g. kaplan Franc Murko v 31. letu življenja. Rajnim naj bo Bog milostljiv sodnik, preostalim naše sožalje!

HRANILNE KNJIŽICE

vseh denarnih zavodov

1587

VREDNOSTNE PAPIRJE

obveznice, bone, delnice itd.

VALUTE

vseh držav

kupimo takoj in plačamo najboljše

BANČNO KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova 40

Prodaja srečk državne razredne loterije

Kreppapir engros

za trgovce najugodnejše v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptujju.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

- Išče se priden in zanesljiv majer ali šafar z malo družino. Vešč mora biti vinograda, sadonosnika in živine ter po možnosti z daljšimi spričevali. Franc Igljč, Ptuj. 1642
- Viničar s tremi delovnimi močmi se sprejme s 1. februarjem. Franc Igljč, Ptuj. 1643
- Sprejemem viničarja, 2—3 delovne moči, šivilja ali krojač. Dvoršak Andrej, Sp. Porčič 19, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1635
- Poštena družina s petimi močnimi delavskimi močmi, vajena hmeljarstva, vinogradništva in vsega poljskega dela išče stalne službe. Naslov v upravi »Slovenca« Celje. 1637
- Majerja sprejme Schiber, Sv. Lenart, Slovenske gorice. 1645
- Sprejme se kovaški vajenec. Naslov v upravi. 1648
- Majer s petimi dobrimi delovnimi močmi se sprejme. Izve se v upravnistvu. 1655
- Dobra kuharica išče službo pri krščanski družini ali v župnišču. Dela vse. Naslov pove upravnistvo. 1656
- Pošten viničar, dve osebi brez otrok, se sprejme v dobro službo v Kozjaku št. 59, pri g. Turku, Zg. Sv. Kungofa. 1651
- Poštena in varčna gospodinja, ki se razume na kmečka dela, se sprejme na posestvo. Naslov v upravi. 1650
- Čevljarskega pomočnika sprejemem za stalno takoj. Knez Martin, Razbor, Slovenjgradec. 1630
- Služkinja, večča vseh gospodinskih del, se takoj sprejme. Košaki 39 pri Mariboru. 1618
- Ofra, dve družini, vsaka z najmanj petimi delavci (brez malih otrok), sprejememo. Uprava veleposestva Ornig, št. Janž na Dravskem polju. 1617

POSESTVA:

- Nova hiša z vrtom za 15.000 din naprodaj, tudi na obroke. Resni kupci vprašajo pri Benko, Maribor, Rotovski trg 4. 1633
- Lepo posestvo devet oralov v bližini Maribora zelo ugodno naprodaj. Naslov v upravi lista. 1636
- Enonadstropna vila, novo zidana, podkletena, z vrtom in avtogarajo, deset let davka prosta, sposobna za vsako obrt, v lepem trgu v Slov. goricah, se ugodno proda. Naslov se izve pri V. Dreo, Sv. Trojica. 1634
- Prodajam poceni lepo posestvo, vrt s sadonosnikom, dve njivi, travniš. Zglasi se naj v gostilni postaje Cirkovce. 1646
- Gozd 50 oralov, mešan, ob veliki cešti, bukev za sekat. Cena 35.000 din, deloma plačljivo s hranilnimi knjižicami. Matija Obrar, Maribor, Loška 15. 1659

RAZNO:

- Prodajam ali zamenjam voz za seno. Lubec Alojz, Obrežna 69, Studenci pri Mariboru. 1632
- Laneno, konopljeno slamo oteremo. Kučanda Blagovna, št. Jurij j. ž. 1644
- Prodajam gepl, skoraj nov. Iglar Franc, Selnica ob Dravi. 1647
- Velika železna blagajna, fabrikat Polzer Wien, velikost 157x94x50 cm. Zelo primerna za občine, notarje, advokate, se proda. Na ogled pri skladiščniku, Maribor, Meljska cesta 29. 1658

Prodajam bika simodolca, poldrugo leto, in žrebico, šest mesecev staro. Klobasa Janez, Sv. Jurij v Slov. goricah. 1649

Posteljne odeje, res močno prešite (domači izdelki), z belo vato od 70° din naprej, pernice, zglavniki, izgotovljeno posteljno perilo, koci, slamarice, posteljno platno, flanelaste rjuhe, građi za madrace, tkanino za zavese, garantirano gosti inleti, čohano perje od 25 din naprej, puh od 160 din naprej, polpuh beli 110 dinarjev. A. Stuhc, specialna trgovina, izdelovanje posteljnih ođej, Maribor, Stolna ulica 5. 1657

Pravi vosek kupuje Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg in Gubčeva ulica. Zaloga špecerije in železine. 1624

Orehe, med in kuhano maslo kupim. Pošijite vzorce z navedbo cene in količine. J. Menart, Domžale. 1663

Edina zaloga Tivar oblek v Mariboru pri J. LAH GLAVNI TRG 2

Jesen — zima — ostanki mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni, brez napak, in sicer: Paket Serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo. Paket Serija »T« z vsebino 4 m čisto volnega blaga za žensko obleko v najmodernejših vzorcih; pri naročilu prosim navedite barve. Vsak paket din 128.—. Reklamni paket Serija »K«, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo v najlepši sestavi. Paket din 136.—. Dalje špecijalni paket »Original Kosmos D« z vsebino 17—21 m Ia. barhentov za ženske obleke, bluze in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko, moško in otroško perilo za izjemno ceno din 150.—. Paket Serija »Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer: »Z« št. 1 din 130.—, »Z« št. 2 din 160.—, »Z« št. 3 din 250.—, zadnji Ia. kamgarn. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes obče znani, stari, solidni razpošiljalnici »Kosmos« Maribor, Kralja Petra trg. Nešteto priznanj zadovoljnosti odjemalcem na razpolago! 1503

Sadno drevje, vinsko trsje in korenjake Vam nudi trsnica in drevesnica Čeh, Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Ceniki zastonj. 1529

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, goldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojzij, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8. 1281

Sadno drevje za mrzle kraje in lege je vzgojeno v Mislinjski dolini. V nasadu pri farni cerkvi v Šmartnu pri Slovenjgradcu oddajamo drevvesca vsak torek, v nasadu na Polzeli (Podvin) pa vsak četrtek. Pišite takoj po cenik! Drevesnica Jelen, št. Ilj pri Velenju. 1494

Otroške veste od 12, ženske veste od 25, puloveri moški od 25 naprej, vsakovrstni v vseh barvah, po meri, dobite pri »Luna«, samo Maribor, Glavni trg 24. 1472

Čunje, krójaške odpadke, star papir, ovčjo volno, diako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1240

Prodajam podlago portalis nigete. Sprejemem hlapca in viničarja. Kupim hrastov in borov les. Cizerl Franc, Sp. Velovlak, p. Moškanjci. 1663

Cenj. mojim odjemalcem naznanjam, da sem opustila trgovino z mešanim blagom in ostanki na Koroški cesti št. 10 ter imam samo ostanke in drugo na Koroški cesti št. 6. Antonija Zidanšek. 1662

Vse se dobi »Pri starinarju«, Koroška cesta 6, Zidanšek. Iz več tovarn sem dobila veliko ostankov žameta, flanel, barhenta, cajga, klota, belo, rjavo in plavo platno, volneno blago od 12 din. Žametaste oblike od 13 din, predpasniki, pletene jopice, hlače, moške in ženske srajce, spodnje hlače, nogavice, čevlji. 1661

Cepljene trte na običajnih podlagah iz vrst trsnega izbora nudi I. Trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Pišite po cenik! 1652

Za Miklavža zimsko perilo, rokavice, nogavice, zokne, šale, kapice najceneje pri 1639

Lia, Maribor, Aleksandrova 19

Zahvala.

Vsem, ki ste našo preljubo ženko in mamico, gospo

Anico Arh

spremili na njeni zadnji poti, izrekamo prav toplo zahvalo. Prav posebno se še zahvaljujemo č. g. duhovnemu svetniku in župniku Časlu za vso tolažbo v težkih urah in za lepi nagovor ob odprtem grobu. Lepa zahvala tudi Strelski družini in gasilski četi za vso skrb in trud, kakor tudi domačemu cerkvenemu pevskemu zboru in darovalcem cvetja ter vencev, ter za vsa ustmena kakor tudi pismena sožalja. Vsem Bog plačaj!

Svečina, 22. novembra 1937.

Rodbina Arh

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice.

Sprejememo hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Pijte samo

zdravilni

PLANINKA

čaj

v plombiranih paketih po din 20.— in din 12.—

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

S. Br. 2007/32

Igre za zimske večere

Po 2 din: šah — dama — mlin — domino — tombola — črni maček — kocke za zlaganje teže — mozaik za zlaganje — novčiči — črni Peter — domino v slikah.

Po 3 din: človek ne razburjaj se — ki-neške uganke — igra 15 — trdnjava — halma — na kraju bič poka.

Po 4 din: tombola v slikah — Plutonova tekma — kolo sreče — črna maska in detektivi — Miki, Oskar in šerif — boks v krogu.

Po 6 din: nogomet — alke — ribolov.

Po raznih cenah: na izbiro velike igre z raznimi pripravami in slikami. — Dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Ugodna Miklavževa darila!

Dokler traja zaloga Glocque volneni pol zastoj po 18 din dobite pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska ulica 15. 1640

Velika prodaja

nad 400 plaščev

izpod cene.

1603

TRGOVSKI DOM, MARIBOR

Hubertus plašči din 230.—

za ženske in moške pri M. Feldin, Maribor, Aleksandrova c. 13, na vogalu. 1641

Kmetije, pozor!

Mlin Rosenberg, Maribor, zopet zamenjava. Prvovrstna moka in visoki procenti. — Poskusite! 979

Oglasi

v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

Priznanja zadovoljnih odjemalcev

najzgovorneje pričajo o dobrem blagu in nizkih cenah. Navajamo dva primera: »Z ozirom na nizko ceno sem s poslanim blagom popolnoma zadovoljna. Prosim, pošljite mi še dva zavitka, po možnosti iste vsebine kot ste mi že poslali. Marija Novak, Podlog.« — »Sprejel sem poslani zavitek, s katero pošiljko sem jako zadovoljen. Prosim, pošljite mi še en zavitek ter upam, da mi boste tudi sedaj dobro postregli. Tomaž Libik, Volinjak.« — Želimo vsakomur omogočiti ugoden nakup

TOVARNIŠKIH OSTANKOV

in drugega manufakturnega blaga, vsled česar smo pripravili pošne pakete z naslednjo vsebino: Zavitek št. 1: 18—21 m močnih flanelov, cefirja in druka. Zavitek št. 2: 4 m lepega barhenta za obleko in 8—11 m flanele. Zavitek št. 3: 4 m prvovrstnega polvolnena blaga za žensko obleko in 8—11 m flanele, cefirja in druka. Zavitek št. 4: 4,5 m čisto volnena blaga za žensko obleko in 3 m flanele. Zavitek št. 5: 3,20 m močnega športnega štofa za moško obleko ali ženski plašč in eno kravato ali nogavice. Vsi navedeni zavitki od 1 do 5 poštnine prosto, po poštnem povzetju za reklamno ceno 130.— din. — Zavitek št. 6: 2,75 m prvovrstnega nepremočljivega blaga za Hubertus plašč v vseh barvah 235.— din. — Poskusite in zadovoljni boste!

VIKTOR MAVRIČ,

Maribor, Kralja Petra trg 4. 1572

Ali že veste

za NOVO trgovino? Velika izbira moških srajc, pletenin, nogavic, kravat, športnih čepic itd. itd. — kupite najugodnejše pri tvrdki 1621

Avgust Hedžet

Maribor, Aleksandrova cesta 9

Ženski plašči

največja izbira

1401

J. PREAC, Maribor, Glavni trg 13.

Pletene jopice in obleke

iz lastne pletarne dobite za Miklavž'a najceneje pri Lia, Maribor, Aleksandrova 19

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Miklavžev sejem!

Zvezki, svinčniki, peresniki, radirke, nalivna peresa, ravnila, mape, škatlje za peresnike, aktovke, slikanice, risalne knjige, albume za razglednice in fotografije, povesti (male povesti po 2 din s slikami!), lepe povesti kot Karl May in druge, podobice, molitveniki in tako dalje in tako dalje.

Za vse pridne otroke kupuje letos Miklavž v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Za odrasle:

Pisma z naslovi, vizitke z naslovi, spominske knjige, albumi, lepi romani, slike, kipi, nalivna peresa, lepi svinčniki, pisalne garniture in tako dalje in tako dalje.

Za vse največja izbira in ugodne cene v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

- POŽAR
- VLOM
- STEKLO
- KASKO
- JAMSTVO
- NEZGODE
- ZVONOVE
- ZIVLJENJE
- KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

➡ Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. ➡

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—